

Agrupació Folklòrica d'Ordal
60 anys fent dansar els Nans d'Ordal

EDITORIAL	1.
ANUARI DE L'ATENEU	2.
EL PERSONATGE	7.
EL POBLE I LA SEVA GENT	10.
L'ENTREVISTA	22.
LA NOSTRA PARROQUIA	25.
CLUB DE LECTURA	26.
ESPAI JOVE	28.
ESPAI CINEMA	30.
RACO D'HISTORIA	32.
NOTICIES	32.
LES NOSTRES ENTITATS	36
ESPAI SALUT	43
ESPORTS	46.
ESPAI CUINA	48.
ESPAI NATURA	49.

DIRECCIÓ:	Junta Directiva de L'Ateneu Ordalenc
REDACCIÓ	Àngels Curto Cèlia Vendrell Mariangels Buira
MAQUETACIO	Mariangels Buira
PORTADA:	Genis Mensa
FOTOGRAFIES	M ^a Rosa Tres
EDITA:	L'Ateneu Ordalenc Av. Bardelona n.47 08739 Ordal

La revista de l'Ateneu Ordalenc es confecciona i distribueix com una activitat de voluntariat i sense percebre cap mena de retribució, ni compensació econòmica, per part dels seus components.

L'Ateneu Ordalenc no es fa responsable del contingut dels treballs publicats i signats pels autors respectius, ni tampoc comparteix necessàriament el criteri dels mateixos.

Editorial

Quan comença la tardor i ja hem passat la ressaca emocional de la Festa Major, a l'equip de redacció, com cada any, se'ns gira feina. Enviem missatge al grup de l'Ateneu i comencen a arribar col·laboracions. Quan ens reunim per primera vegada, sempre tenim el neguit de que potser no tindrem prou contingut. Obrim les llibretes, a la taula de casa l'Àngels, on hi entra un sol que ens encanta, i repassem temes que tenim apuntats: comença la pluja d'idees. En poca estona, elaborem l'escaleta de la revista, punt per punt. I sabeu què passa? Que en acabar la reunió gairebé hauríem d'ampliar les planes perquè les pàgines s'entreveuen plenes a vessar.

Aquesta dinàmica es repeteix any rere any perquè Ordal és un poble que sempre està en ebullició, i la revista en vol ser un reflex. Si som tardor, hi ha Vespreigs de Castanyada, Curses Nocturnes, xerrades i tallers. Que ve l'Hivern? Doncs activitats Nadalenques, Quinto, Esmorzars de la Marató i Festa del Soci. Amb la Primavera, arriba la Festa de l'Arbre, el Vermut Electrònic, i segueixen l'aerobic, el Pilates, el Ioga i les gimnàstiques per la gent gran. Castanyòc i Carnestoltes omplen la sala de color i de música d'estils diversos. Les Caramelles ocupen una bona temporada entre assaigs i actuacions. I quan encarem l'Estiu, què us direm. Tot el Juliol es respira Festa Major, amb timbals resonant, assaig de Versots i Gegants, Ballets i Capgrossos.

Tots plegats contribuïm a mantenir un poble que no descansa i que ofereix activitats de tot tipus i per tothom: avis i àvies, petits, joves i grans troben algun al·licient per formar part de la Cultura i la Història viva d'Ordal.

Cada any, en fer la revista, en som molt conscients i hem de fer mans i mànigues per poder encabir tantes iniciatives, activitats, sopars, festes, a part de les efemèrides que toquen. És alhora un plaer i un honor formar part d'aquesta comunitat que ens aixopluga i que ens dona tantes alegries i ens enriqueix com a persones i com a col·lectiu.

Que per molts anys tinguem tanta feina a explicar-vos que s'hi cou en aquest petit poble que tant estimem. Que gaudiu amb família, amics i coneguts d'aquestes festes tant entranyables i valoreu per sobre de tot la felicitat que creix com més es dona. Des de la redacció us desitgem un Bon Nadal i un millor 2026.

La Redacció

L'equip de redacció de la revista, es reserva el dret a escurçar o resumir el contingut dels articles per motius d'espai o de maquetació, o posar part d'ells en els monogràfics sobre un tema en concret.

INFORMACIÓ DE L'ATENEU

Durant aquests primers mesos com a nova Junta de l'Ateneu hem realitzat i gaudit, amb el suport, guiatge i ajuda de moltes persones i entitats del poble, d'actes com "La Festa de l'Arbre", el Trivial Ordalenc després del Concurs de Paelles o la Festa Major. Tanmateix, també hi ha un treball important, però que sovint no es veu, es tracta de la pàgina web, en aquests mesos hem aprofitat per acabar de donar-li forma, crear un directori d'activitats, un espai per reservar les sales i el material, un apartat de transparència i legalitat on podreu trobar les actes de les assemblees generals i els estatuts.

L'anterior Junta va fer una feina importantíssima pel que fa a les obres i reformes que es van dur a terme. Sabem que encara queda feina per fer i és per això que volem continuar amb aquesta tasca ja iniciada per a adequar la nostra entitat a les normatives actuals.

D'aquí a tres anys celebrarem el centenari de l'Ateneu Ordalenc. Un any molt especial que commemorarà un segle d'història, cultura i cohesió social dins el nostre poble. Amb motiu d'aquesta fita tenim la intenció de retre homenatge a l'entitat i a tots els veïns i veïnes del poble d'Ordal que n'han format part, sigui de la manera que sigui. El centenari de l'Ateneu serà, doncs, una ocasió única per reviu la seva història i reafirmar el seu paper com a motor cultural i social. Recordarem el passat, celebrarem el present i projectarem el futur. Aprofitem per comentar-vos que es crearà un grup motor, on qui tingui interès a participar-hi serà benvingut. És important celebrar aquests cent anys tenint en compte totes les mirades, idees i opinions, així que us animem a formar-ne part.

Una vegada més teniu a les vostres mans una nova edició de la revista de l'Ateneu. Igual que l'edifici, aquesta revista també pretén ser un espai de trobada, de memòria i difusió de la vida social, cultural i associativa del nostre poble. Amb gairebé un segle d'història l'Ateneu ha estat punt de referència per a la cultura, el debat i la convivència a Ordal. Amb aquesta publicació volem continuar aquesta tradició, fent-vos arribar totes les activitats, projectes i inquietuds que s'han dut al llarg d'aquest any.

Us convidem a llegir-la i a gaudir-la!

La Junta de l'Ateneu

COMIAT JUNTA 9 de Febrer de 2025

És un honor poder ser aquí davant de tots i totes vosaltres per acomiadar la darrera etapa de la Junta de l'Ateneu Ordalenc.

Recordo perfectament el dia que els socis i sòcies de l'entitat ens van escollir com a Junta de l'Ateneu. Les condicions en les que vam celebrar l'Assemblea General distaven molt de la normalitat. Érem a finals de 2020 i, com que no podíem reunir-nos més de 10 persones, vam organitzar una assemblea virtual, des d'aquí mateix a la Sala d'Actes, amb la Junta que aleshores plegava i un ordinador. Com us podeu imaginar, el bany de masses que vaig rebre un cop passada la porta de l'escenari després de ser escollit president de l'Ateneu va ser nul. No hi havia ningú. Tot i això, en sortir, vaig percebre que alguna cosa havia canviat dins meu, us ho prometo, va ser una sensació que em va marcar fins al punt que vaig haver d'escriure unes paraules en arribar a casa. Sentia l'orgull i la responsabilitat de representar una entitat que ha transcendit al llarg dels anys amb l'esforç i dedicació de moltes persones que han esdevingut referents a l'imaginari col·lectiu del nostre poble. Acabava de prendre consciència del viatge que havíem iniciat.

Avui la sensació és una mica diferent, i les condicions també, però la importància segueix sent la mateixa. Avui serà un dia que durarà anys. I és que avui, una nova Junta agafa el relleu de l'Ateneu Ordalenc i aquesta és una molt bona notícia pel nostre poble. Significa un nou triomf de la nostra autogestió. Significa que seguim endavant en la construcció col·lectiva d'una entitat que defensa els principis i valors que volem per la nostra comunitat. Significa que aquesta serà la Junta del Centenari de l'Ateneu Ordalenc.

A més, us prometo que ens omple el cor poder deixar l'entitat en tant bones mans. Tenim un equip meravellós al capdavant iestic segur que, amb ells i elles, aconseguirem tot allò que ens proposem. Desitjo que l'Ateneu sigui un espai de creixement personal per vosaltres i que pugueu afrontar els reptes amb un somriure i amb ganes de fer-ho sempre millor. Espero que rebeu tot el suport dels socis i sòcies i de tota la gent del poble. Que els trobeu sempre que els necessiteu i que us respectin amb totes les decisions que prengueu.

Avui també és dia de tancar el cicle d'una Junta extraordinària, us ho dic de debò. Extraordinària per tot el que ha aconseguit i perquè ha estat capaç de desenvolupar el talent individual de cadascun dels seus membres fins al màxim nivell i posar-lo a disposició de l'entitat durant més de quatre anys. El resultat: la feina feta. Una entitat que resisteix al pas del temps i s'adapta per donar resposta a les noves generacions. Una entitat que segueix liderant la vida cultural i social del poble d'Ordal amb un horitzó ple d'il·lusions. Un Ateneu que és referència a tot el municipi, que somnia en gran i combat l'individualisme instaurat a la societat moderna.

Heu de saber que, com a Junta de l'Ateneu, n'hem passat de tots colors. Vam començar en plena pandèmia i ens vam haver de reinventar múltiples vegades per organitzar actes que, per la seva naturalesa, no encaixaven amb la normativa vigent. Hem vist passar fins a tres cafeters diferents per la barra de l'Ateneu i hem fet obres per sobre les nostres possibilitats, dedicant-nos-hi amb cos i ànima. Hem organitzat quatre Festes Majors i moltes més activitats, xerrades, tallers, concerts i cinema per tots els públics. Hem posat ordre, hem netejat, hem digitalitzat documents i fitxers i hem vetllat per mantenir les instal·lacions en bon estat. Ens hem equivocat molts cops, hem pres decisions errònies i hem sabut rectificar quan calia.

Ha estat una meravella poder compartir una experiència com aquesta amb aquest grandíssim equip. Hem pogut aprendre molt els uns dels altres i hem fet pinya quan les coses anaven maldades. Hem provat els dolços de la Llúcia unes quantes reunions i hem vist com l'Ignasi es firava comprant material a l'Obramat. Hem seguit sempre les ordres del dia que preparava la Laia, hem rigut amb la Consol i hem fet cas a la Roser quan ens faltava algun material de prevenció de riscos. Hem hagut de fer centenars de missatges i cartells que no hauríem pogut fer sense l'Eloi i hem ballat al ritme de les classes de Salsa del Marc. Us asseguro que tots ells i elles han entès que ens tocava pujar el llistó i han estat sempre al peu del canó.

I sabeu què? No hem estat mai sols. En els moments més complicats de la nostra etapa dins la Junta de l'Ateneu hem sentit que el poble ens empenyia a seguir endavant amb la nostra tasca. És un veritable luxe poder comptar amb tots i totes vosaltres. Per això, no volem marxar sense agrair-vos tot el suport durant aquests anys. Gràcies per la vostra resposta quan calia arremangar-se i tragar pedres a la Sala d'Actes, per parar palcos a la pista o moure barbacoes amunt i avall. Gràcies per ser-hi sempre i per donar-nos confiança sempre que l'hem necessitat. Nosaltres marxem però no patiu, ens trobarem a les places i als carrers, sense excuses. Som conscients que encara queda molta feina per fer. La vida ens ha demostrat que no serem en aquest món gaire temps. Intentem no pensar-hi molt sovint per no dedicar esforços a patiments innecessaris i poder centrar-nos en les nostres tasques del dia a dia.

No obstant, aquesta és la nostra realitat. La de tots i totes nosaltres. El temps és finit, ningú ens garanteix que demà serem aquí i les oportunitats que tindrem per aportar valor al nostre poble seran més aviat escasses. Penseu-hi bé, el millor moment és ara. El futur d'Ordal és a les nostres mans. I de nosaltres depèn fer d'aquest poble un lloc millor per viure i un exemple per als que vindran.

Siguem humils. Siguem solidaris i conscients de la nostra força. Siguem responsables amb el nostre poble i sentim l'orgull de pertànyer. Siguem tot allò que somiem per Ordal.

Hi ha unes paraules de Vicent Andreu Estellés que sintetitzen a la perfecció aquest desig de formar part d'una comunitat com la nostra i que diuen:

“No et limites a contemplar aquestes hores que ara venen, baixa al carrer i participa. No podran res davant d'un poble unit, alegre i combatiu.”

Visca l'Ateneu Ordalenc!

Genis Mensa Vendrell

ELS ATENEUS DE LA RURALITAT

L'Ateneu Ordalenc participa en un estudi sobre l'associacionisme als pobles petits com a motor de cohesió comunitària

La història de Catalunya està profundament lligada als seus ateneus, entitats que van començar a sorgir durant el segon terç del segle XIX i es van consolidar al primer terç del segle XX, esdevenint la forma d'associació cultural i recreativa preponderant al nostre país. Els centres i ateneus han jugat un paper fonamental com a vertebradors de Catalunya, ja que van néixer des de les classes mitjanes i populars per tal de pal·liar les desigualtats i contribuir a la formació i culturització del poble. Aquesta xarxa associativa va esdevenir una peça clau de la societat civil catalana, sent un element fonamental en la cohesió dels municipis, i fins i tot, en molts períodes històrics, la base per a la continuïtat política i cultural de la nació.

Però, quin és el paper actual d'aquests centres en els entorns més petits del territori? El treball d'investigació "Els ateneus com a punt clau per la vida comunitària de la ruralitat", realitzat per Marta Rallo Arnau, es fixa precisament en aquesta qüestió, buscant fer una aproximació rigorosa a la realitat i a la importància dels ateneus als micropobles de Catalunya. L'objectiu principal de la recerca és posar en valor aquestes entitats com a motors culturals i agents clau per al sosteniment de la vida social en els pobles petits.

Segons el marc teòric de l'estudi, una associació cultural ateneïsta es fonamenta en quatre pilars essencials: les persones, l'activitat, els valors i els espais. D'aquesta manera, els centres i ateneus són organitzacions sense ànim de lucre que busquen la millora de la qualitat de vida de les persones associades mitjançant activitats socials, culturals i lúdiques.

En el context de la ruralitat, el treball de la Marta Rallo subratlla una realitat ineludible: als municipis més petits (definitos com a micropobles, majoritàriament amb menys de 1.000 habitants), l'ateneu o el casal és sovint l'únic equipament de cultura.

L'estudi demostra que la vida social generada pels ateneus no és un complement, sinó el nexa d'unió de la comunitat. Aquests espais aglutinen, connecten i donen sentit al vincle amb el poble, actuant, en molts casos, com a únic lloc de trobada física. Aquesta funció social és vital, ajudant a disminuir l'efecte de la soledat no desitjada i contribuint a l'arrelament social al territori.

Dins del marc metodològic de l'estudi, la investigadora va emprendre una recerca exhaustiva que inclou entrevistes en profunditat i visites a cinc casos d'entitats culturals. Entre aquests casos seleccionats, l'Ateneu Ordalenc va participar com a mostra representativa de la província de Barcelona, considerant Ordal com un entorn amb característiques de micropoble per a l'anàlisi, atès que el nucli compta amb uns 600 habitants.

La visita de la Marta Rallo va tenir lloc durant un moment especialment significatiu: la celebració de la Festa de l'Arbre d'Ordal, un esdeveniment molt nostrat del poble i únic al municipi. Aquesta festa, organitzada per l'Ateneu Ordalenc, busca fomentar la millora dels espais naturals del poble a través de la col·laboració ciutadana i representa un exemple paradigmàtic dels valors que aquest tipus d'associacions aporten al territori.

Durant la seva estada, l'autora de l'estudi va poder descobrir de primera mà la funció essencial de l'Ateneu Ordalenc, així com conèixer les seves instal·lacions i el ric teixit associatiu del poble que manté viva la identitat local.

Aquesta aproximació directa va servir per exemplificar els valors fonamentals que aquest tipus d'associacions aporten al territori: el foment de la cultura, l'enfortiment dels vincles comunitaris i la millora de la qualitat de vida de les persones.

Un dels aspectes més remarcables observats va ser la naturalesa intergeneracional de les propostes, evidenciant la capacitat d'aquestes entitats per crear ponts entre grups de persones de diferents edats mantenint viva la transmissió cultural. L'estudi del cas d'Ordal demostra com els ateneus rurals no són només espais de lleure, sinó veritables motors de cohesió social que contribueixen de manera decisiva a la preservació de la identitat local i al dinamisme cultural dels pobles.

El treball de recerca de la Marta Rallo posa de manifest una realitat inqüestionable: disposar d'un ateneu és un requeriment indispensable per al desenvolupament rural. L'Ateneu Ordalenc no és un cas aïllat a Subirats, ja que la xarxa associativa del municipi inclou altres centres i ateneus amb funcions similars que també reflecteixen aquesta situació.

En l'àmbit dels pobles petits, la relació amb els ajuntaments és essencial per al funcionament d'aquestes entitats, que no podrien continuar les seves activitats ni mantenir les seves infraestructures sense aquest suport. Els ajuntaments han de ser plenament conscients que la gestió cultural del poble recau majoritàriament en les associacions, que assumeixen una mena de "política cultural descentralitzada".

Aquesta situació comporta una responsabilitat compartida: mentre les entitats lideren la dinamització cultural amb un compromís totalment altruista, l'administració local ha de garantir les condicions necessàries perquè puguin desenvolupar la seva tasca en condicions adequades. Per garantir la continuïtat dels centres i ateneus, és crucial que l'administració pública destini tots els esforços i recursos necessaris, no només per mantenir les instal·lacions sinó també per assegurar-ne el relleu generacional. Les polítiques i els convenis s'han d'adaptar per respondre a les necessitats i característiques específiques de cada poble, reconeixent que no tots els pobles tenen les mateixes realitats ni disposen dels mateixos recursos.

És fonamental fer visible la gran tasca que desenvolupen aquestes associacions de manera totalment altruista per millorar la vida dels pobles. Els membres dels ateneus dediquen el seu temps lliure, esforç i energia a organitzar activitats, mantenir espais, fomentar la participació ciutadana i preservar les tradicions locals, contribuint de manera decisiva a la qualitat de vida i la cohesió social.

Com es proposa a l'estudi, s'hauria de considerar simplificar la burocràcia per a les associacions de pobles petits, adaptant els procediments administratius al dia a dia d'aquestes entitats que, tot i la seva importància social, sovint funcionen amb recursos humans i tècnics limitats.

En definitiva, només donant un suport estructural, econòmic i logístic sòlid a aquestes entitats podrem garantir que els nostres pobles continuïn vius, dinàmics i culturalment rics. El repte passa per establir un model de col·laboració pública-privada on l'administració reconeix i potencii el lideratge cultural d'aquestes associacions, proporcionant-los les eines necessàries per continuar sent el motor de la vida social i cultural dels territoris rurals.

L'estudi de la Marta Rallo ens recorda que el futur dels nostres pobles depèn, en gran mesura, de la capacitat de mantenir vives aquestes entitats que són garants de la nostra tradició i impulsores de la vida comunitària.

Descarrega't l'informe
escanejant el codi QR
amb el teu mobil.

Genis Mensa Vendrell

SALVADOR SOLÉ I VENDRELL, l'home més gran d'Ordal

Avui volem conversar amb un personatge ben especial: el Salvador, de 96 anys, fill d'Ordal i amb una salut i bon humor envejable. L'equip de redacció va fer-li una visita, per conversar amb ell sobre els seus records d'Ordal, de la seva infantesa, de la seva feina al camp i moltes coses més. Va ser una estona fantàstica, on el Salvador ens va explicar un munt d'anècdotes i vivències que resumirem a continuació. Un plaer immens per nosaltres.

El Salvador, fill de Magí Solé i de Maria Vendrell, va néixer per la Festa Major de l'any 1929. Precisament aquell any, va caure una pedregada que va malmetre el sostre d'uralita de l'Ateneu, que estava acabada d'estrenar i van haver de canviar-lo.

Va perdre el pare amb cinc anys, fet que va marcar la seva infantesa i la de les seves dues germanes: la Roser, que vivia a Viladecans i la va atropellar un autobús, i la Rosa, casada amb l'Escaló. Tota la vida ha tingut gravada a la memòria el que li va dir el seu avi en morir el pare: "nen, si treballes fort, sempre menjaràs, no et faltarà de res". I va aplicar aquesta màxima a la seva vida.

La seva mare era germana dels de Cal Cosme, i sempre ha mantingut molt bona relació amb els seus cosins germans. La colla de la seva edat eren el Jaume de Cal Benc, l'Estevet de Cal Ferrer, l'Andreu de Cal Marino, el Josep de Cal Rei, el Ramon de Ca la Rosalia, el Camildo de Cal Geroni, el Joaquim de Cal Llop i el Mastric de Cal Ferrer.

Vivia just davant d'on ara té la seva casa, i en el carrer d'aleshores, anomenat el Carrer de les Cabres hi havia Cal Cosme, Cal Salvador (a casa seva), Cal Conill, Cal Manelet, Cal Geroni, Cala Rosa i Cal Tomaquera. Anava a escola a Can

Parellada, a aprendre una mica de llegir i a sumar i restar. El mestre, Don Rafael, que era Republicà, en sentir les bombes que s'acostaven sempre els deia: "Passaran???" Després, ja van anar a les escoles del Parc de la Immaculada, quan eren una mica més grans.

La seva infantesa va transcórrer entre bombes i neguits. Sopaven a la vora del foc i en sentir les explosions, marxaven amb el plat entre les cames, veient les bales que saltaven arreu.

Té la imatge d'un carro que traguina els cossos morts d'uns mossens, que els sortien els peus. Són d'aquelles coses que et queden gravades en ser un nen.

Ordal no estava exempt de controvèrsies, i quan arribaven mestres Republicans, algunes famílies més de dretes s'escandalitzaven d'allò més.

Recorda també que van amagar a Mossèn Fortià a Cal Conrado i quan van entrar els Nacionals els van dir que era un verenejant. Les corredisses per les bales al Maset, i el posar-se aixopluc dels avions estant a la vinya formava part d'unes infantesses marcades per aquells fets terribles de la Guerra.

Després d'això, el Salvador recorda molta misèria: menjàvem blat de moro, pa negre, teníem cabres i tocino pel gasto de la casa. *"Les botigues del poble tenien una llibreta on fiaven a la gent, ja que la majoria no tenien ni un ral, i esperaven la collita per poder pagar el menjar. Encara no se com s'ho feien els comerços si gairebé ningú pagava a l'hora"*

Però entremig de totes aquestes adversitats, el Salvador va anar fent-se gran i, seguint els consells de l'avi i l'exemple del pare, va convertir-se en un molt bon pagès. A casa seva tenien les terres prop de les de Cal Cortina, de Cal Conill i Cal Magi i quan calia s'ajudaven els uns als altres. Li agradava tenir la terra impecable i si s'asseia a esmorzar a la barraca, amb els seus companys amb qui reia i explicava acudits, i veia una ravenissa, no se'n podia estar d'aixecar-se per estirar-la i tenir la terra ben neta.

Tenien vinya i préssecs i eren terres del Propietari de Can Rial, que els deixava les terres als arrendataris cobrant el quart (una passada per l'amo i tres per tu) a diferència dels altres

propietaris d'Ordal que feien el terç. Recorda el senyor de Can Rial, com un propietari mot tolerant i afable. Va cedir-li el terreny per fer un garatge per la furgoneta, que és on ara té la casa on viu.

Ells portaven els raïms als cups de Can Rial (on ara hi ha les caves Mas Pujadó). Allà es feia el vi i el portaven amb un carro que portava a sota dos bocois, cap Avinyonet. De préssecs també en tenien, i els portaven a Barcelona amb el camionet de Cal Miquel del Jan.

Li agradava la Festa Major i anar a l'Ateneu. No tant anar al Centro, tot i que escoltar les sardanes també li feia gràcia. Ens diu entristit: *"la religió ens ha fet molt de mal, ens va fer creure que tot era el dimoni, i no ens deixaven fer res. Si una parella anava cap a Pi del Giravol, aviat venien a cridar l'Ordal. Ballar també era pecat. Els del Centro ens anomenaven el Partit del Gesto, perquè ens agradava més el ball rodó que les sardanes. Una vegada al Centro feien funció, els cantars els volien fer plegar perquè parlaven en català, i el capellà els va fer marxar. El clero era molta força."*

De les botigues d'abans del poble recorda la Merceria de Ca la Matilde, l'Estanc, Ca l'Estevet, la carnisseria de Cal Cabré i la del Pau Merlines. Hi havia 3 barberies, a cal Xico, cal Quim i cal

Manel, que vivia a cal Nen, la casa de la família del Leopoldo Pomés.

Recorda també anar a Cal Sells, on el propietari, a cops de panxa t'obligava a fer gasto, si no et feia fora. Va ser per això que els homes del poble van decidir construir l'Ateneu, per no dependre només d'aquell local per anar a compartir l'estona. Com que de la seva quinta no hi havia gaire noies, anava a ballar a Can Rosell i a Cantallops i allà va ser on va conèixer la Lola, la seva dona. Ella estava sola i ell li va dir: escolta, si tots dos estem sols podíem fer alguna cosa. I així va començar la seva vida en comú.

A part de les terres, va fer 32 anys reparto a Viladecans, Hospitalet i Cornellà, tres dies a la setmana. La cosa va començar perquè els de Cal Tomaquera anaven a Bellver a buscar ous per reparto i la seva germana que vivia a Viladecans n'hi encarregava. Quan ell li portava altres veïns també n'hi demanaven coses i poc a poc, va començar a fer-ne ell també. Portava ous, pollastre, oli i vi. Primer hi anava ell tot sol i més endavant li acompanyava la Lola, que així era més fàcil per anar repartint i per estacionar-se un moment.

Amb la Lola tenien gustos una mica diferents: ell li hagués agradat més viatjar però a ella no li agradava gaire. Al contrari, a ella li encantava anar al Cine a Vilafranca i a ell no massa, i quan hi anava aprofitava per fer una becaïna. Han estat però, tots dos molt balladors, i cada setmana anaven a ballar a Vilovi, Guardiola, etc. Van tenir un fill, el Josep Maria, al que han estimat molt. Ja de ben petit els van dir a l'escola del Pago que era un xicot molt llest, amb molt de potencial i van fer mans i mànigues per donar-li la millor educació.

Quan van fer 30 anys de casats, el Josep Maria va regalar-los un viatge a Lanzarote, enganyant-los perquè sabia que si no, no hi anirien. Els va dir que li havia tocat en un sorteig i que si no s'hi anava es perdria. A part d'aquest viatge, també recorda el viatge de Noces, que van anar a Mallorca. Hi van voler anar amb avió perquè ell no volia anar amb vaixell. El taxista que els havia d'acompanyar fins la terminal els va deixar un moment i en mig de l'aeroport no sabien ni què havíem de fer, ens explica, ben divertit.

Actualment, viu sol i es fa ell mateix el menjar. Hi ha una senyora que l'ajuda tres dies a la setmana, unes quantes hores amb les tasques de la casa. A vegades, ell li diu que no s'ha de treballar tant i se'n van tots dos a fer un cafè a Cal Rius, a veure la gent i fer-la petar. Fuma tres cigarrets al dia i se'n recorda molt del Dr. Bofill, que li deïa que tot es podia fer, si se'n fa una mica i prou. Te una neta molt guapa que es diu Aina, que vol ser infermera. Es distreu amb els concursos i la política que parlen a la tele, tot i que no se'n fa mala sang. Quan parlem de coses em diuen que soc d'antes, una mica antiquat, però m'és igual!

Cada diumenge després de dinar, va a Cal Cosme a fer la partida de domino amb la Josefina i amb Mn. Joan i s'ho passa d'allò més bé. Fins i tot els records més amargs ens els ha explicat amb un toc d'humor i ironia, reflex del seu bon caràcter. Ha estat un plaer compartir aquesta conversa tant enriquidora amb la persona més gran del poble.

Moltes gràcies Salvador!

La Redacció

HISTÒRIES DE LA MEVA FESTA MAJOR D'ORDAL, o de quan els músics de la Festa Major anaven a dinar a les cases particulars del poble

Tinc 72 anys i vaig néixer al dormitori de davant de Ca l'Anton Xim quan passava el cotxe de línia de la tarda cap a Barcelona. La Pilar de Cal Xim va ser la meva comadrona. Per tant, ja puc recordar-ne moltes de Festes Majors.

DINAR DELS MÚSICS PER LA FESTA MAJOR.

Al segle passat, la Junta de l'Ateneu repartia per les cases particulars, els músics de les orquestres que tocaven aquell diumenge de Festa Major, amb una única consigna: que beguin i que mengin bé perquè al ball de tarda i de nit bufin i cantin amb moltes ganes. Penseu que els equips de so d'aquella època eren molt diferents dels d'ara i els instruments de vent quasi no se sentien si els músics no bufaven ben fort i amb ganes.

A casa (a Ca l'Anton Xim), hi venia a dinar el gran Rudy Ventura, el trompetista més famós d'Europa, que durant el ball de tarda s'ho feia venir bé per felicitar a l'àvia Quimeta que feia els canelons més bons de la comarca.

LES PUBILLES PERFUMISTES DE LA FESTA MAJOR (LES ADMINISTRADORES)

Fins a finals del segle passat es nomenaven dues noies joves del poble que, vestides de catalanes, durant el dinar de Festa Major, passaven per les cases amb càntrirs i gerros de vidre plens d'aigua de colònia per perfumar totes les persones d'aquella casa. Aquests càntrirs es diuen almorratxes.

Foto Nil Casas del
Museu d'Ordal

Penseu que al segle passat a Ordal sempre hi havia manca d'aigua i la gent es dutxava poc. L'aigua corrent va arribar a les cases d'Ordal l'any 1985. Tots els balls es feien a la sala gran de l'Ateneu sense aire condicionat, i durant els balls les camises quedaven amarades de suor. Allò sí que era "suar la cansalada" i el perfum de la colònia feia més suportable la pudor d'humanitat de la sala. Aquest acte aportava uns quants calerons que eren molt benvinguts per a la Festa Major.

LA MISSA DE FESTA MAJOR

La missa de la Festa Major és la missa més important de l'any. El rector de la Parròquia convidava els capellans fills del poble a concelebrar la missa major. Ordal és el poble amb més capellans de tota la comarca i l'assistència de capellans a missa major era considerable. Penseu que entre capellans i escolans a dalt l'altar hi actuàvem més de 15 persones. Jo, que feia d'escolà, us asseguro que era molt difícil caminar per l'espai de l'altar sense topar amb ningú. Moltes vegades s'havia de demanar pas. M'impresionava especialment quan, al final de la missa, es cantaven el goigs de Sant Esteve mentre s'anava a adorar les relíquies del Sant.

"Per dur-nos a la glòria
Jesús obre el camí,
com vos oh Màrtir Esteve
també us volem seguir"

Amb aquelles veus tant fortes dels homes d'Ordal, que ja no tornaran mai més.

SUBHASTA DE LA TOIA

A la meitat del Ball de Gala, un membre de la Junta de l'Ateneu anunciava, des de l'escenari: "Ara anem a fer la subhasta de la Toia. Recordo que, qui guanyi la subhasta, podrà escollir la propera cançó i convidar a ballar a les persones i o familiars que ell vulgui".

I començava la subhasta de la peça de ceràmica amb un preu de sortida de 300 pessetes (al segle passat anàvem amb pessetes, l'euro no existia) i algú de darrera la sala aixecava la mà i cantava 400 i un altre 600, i 700 i 800 i 1000!

I el subhastador deia: "1000 a la una, a les dues i a les tres". La toia s'adjudica al Perico de Cal... Era pura ostentació i per impressionar la dona, la família o els convidats i demostrar que la família de Cal ... era una família econòmicament rica, la gent d'Ordal deia: Els de Cal ..., aquesta Festa Major van forts.

EL PRIMER PREGÓ DE LA FESTA MAJOR

El primer pregó de la Festa Major, el vaig fer jo a l'any 1964, amb la meua veu de pitu, assegut sobre el ruc de Cal Quimet vigilat i conduït pel Jordi Vendrell de Cal Cacuero (en deixo constància en aquesta fotografia del meu arxiu particular).

El va escriure el Pere de Cal Quim i no recordo ben bé el que deia (la meua memòria es feble) però començava així:

"Ordalencs, Ordalenques,
veïns amb casa oberta,
es fa saber a tothom
que demà comença
la Festa Major!"

REFLEXIONS ESPARCES

Estic segur que tothom té la seva pròpia Festa Major. La cultura de masses actual ha homogeneïtzat les Festes de la comarca i les ha fet semblants amb els noms diferents. EL Ball de l'Entrepà es diu Ball del Porta-te'l tu i la Gran Ordalada es diu el Ball de Vetlla o de l'Empalmada.

D'un temps ençà l'acte més participatiu de la Festa Major d'Ordal és la Gran Ordalada. Aquest any s'han repartit més de 5.000 quintos de cervesa equivalent a 1.250 litres de cervesa i és clar, això fa pixar molt.

Aquest any, un jove se l'estava traient davant de casa. El toco per darrera i li dic: "Noi, que vols fer?". Ell em respon tot atabalat: "Es que m'estic pixant, tio". "Doncs ves a pixar a un altre lloc, que aquesta és la façana de casa meua". Va marxar pixant pel carrer.

I els veïns d'Ordal es desperten el dissabte amb els carrers vomitats, les façanes pixades i gots i ampolles de plàstic per tots els carrers, provocades després d'ingerir un promig de 3-4 litres de cervesa per barba. Potser caldria que l'ajuntament plantegés una bona brigada de neteja l'endemà o posar alguns lavabos mòbils.

No recordo res més. La Festa Major és patrimoni de totes les Ordalenques perquè el patrimoni és allò que hem heretat dels nostres pares, dels nostres avis, i del nostre poble i que nosaltres ens hem compromès a mantenir, a respectar i a divulgar, perquè qui perd els orígens, perd la identitat.

I per acabar aquest escrit ho puc fer de tres maneres,

A la manera de Salvador Julià amb aquesta poesia:

"Que bonica és la festa,
la festa del poble,
la festa de casa, la Festa Major!"

A la manera del poeta Vicent Andrés Estellés:

"Allò que val és la consciència
de no ser res si no s'és poble.
i tu, greument, has escollit."

I a la manera d'Ordalencament:

"La nostra Festa Major,
la mateixa de sempre,
amb els mateixos de sempre
i amb la mateixa il·lusió i ganes
de viure-la cada any.
I que no canviï !

Antonio Julià Pons

EL NOM DE LES CASES D'ORDAL

Seguim treballant amb el projecte de recollir "Els noms de les cases d'Ordal". Poc a poc anem avançant amb la recollida d'imatges i noms de les cases.

M. Rosa Tres Casas
Montse Ibañez Llorens

La propera feina, després de fotografiar l'actualitat de les cases, és començar a fer entrevistes amb les diferents persones de cada carrer i si podem de cada casa, perquè ens expliquin més anècdotes o explicacions de cada nom, saber els que hi vivien i els que ara hi viuen, etc.

Us agrairíem que si teniu alguna informació que us sembli que ens hi pot ajudar, ens la féssiu arribar per correu a:

mibanezllorens@gmail.com
o
personalment.

Moltes gràcies!

I així entre tots ben aviat puguem anar publicant carrer per carrer **ELS NOMS DE LES CASES D'ORDAL**, perquè **LES CASES** també tinguin un nom!

UNA SETMANA D'ACTIVITATS A ORDAL

A Ordal, els dies entre setmana l'activitat no para.

DILLUNS: Aeròbic i Taller de Memòria gent gran

DIMARTS: Gimnàstica gent gran i Pilates. Un cop al mes, Club de Lectura

DIMECRES: Caminaires del matí, Ioga, Aeròbic

DIJOUS: Gimnàstica gent gran, Pilates, Pinxos a l'Ateneu.

ORDALENCES AL CAMINO DE SANTIAGO

Bé, la idea de fer el Camino ja la teníem en ment el Serafi i jo (en Ricard), i va sorgir l'oportunitat un dia anant cap a casa .

Em vaig trobar l'Agustín (el Pardillo) i em va comentar que tornava a fer el Camino de Santiago amb els seus cunyats el Jordi i el Carles de cala Magdalena. I li vaig dir que el Serafi i jo també el volíem fer i, em va comentar que volien anar de Samos a Santiago .

Així que en vaig parlar amb el Joan (el Serafi) i decidirem d'anar-hi plegats. Ara ja érem un grup de cinc , però al cap de pocs dies s'hi van afegir els fills del Carles: el Martí i el Joan. El grup va augmentar fins a set caminaires.

L' Agustín va començar a reservar els vols i les pensions, i al mes de Juliol ja estava tot lligat.

Vam començar a fer el Camino del dia 29 d'Agost fins el 6 de Setembre.

Ha estat una experiència molt maca per tot el grup, vam riure molt, menjar i disfrutar del paisatge i sobretot del fet de caminar. Van ser 130 quilòmetres des de Samos a Santiago. Ah! També dir, que ens va ploure cada dia!.

En arribar a Santiago vàrem segellar la Compostelana, i a missa de Peregrino, també vam veure funcionar el Botafumeiro. Dels peus dels components no cal parlar gaire: de les llagues del Serafi i del Joan, de l'ungha que vaig perdre jo..., i el Carles va anar fent amb la peritonitis del seu genoll, mentre el Pardillo patia una baixada de sucre.

A part d'això tot molt bé i amb ganes de tornar-hi

Ricard, Joan i Agustín

CÓRRER DE MANERA ALTRUÏSTA

Són les sis del matí d'un diumenge qualsevol, i sona el despertador; no he pogut dormir gaire bé pels nervis, pensant en com anirà avui la cursa.

Em vesteixo: pantalons curts, mitjons i la samarreta especial de cursa que em va regalar un senyor que es diu Titus, on hi posa el lema US ESTIMEM NÚRIES; més endavant us explicaré el perquè d'aquesta frase. Em poso les bambes i vaig a esmorzar. És un esmorzar molt senzill: un suc de pinya i dos melindros, ja que els nervis no em deixen empassar gran cosa més. Això sí, sempre amenitzat amb música del Phil Collins.

Ostres!! que ja és l'hora de marxar, i no vull fer tard perquè he quedat amb les Gemma's..... Amb la Gemma Rosinés, i la Gemma Valls; dues ordalenesques que fa temps que corren.

La Gemma Rosinés és la que fa més temps que corre. S'ha passejat per molts indrets del Alt i Baix Penedès, de Tarragona i segurament de molts més llocs. És una persona que sempre diu que això de correr t'agrada o no t'agrada, que no hi ha terme mig i que quant ho proves et quedes enganxat. Fa temps que va dient que ja n'està una mica cansada, i que a vegades, és difícil compaginar-ho tot, però cada cop que acaba una cursa es troba tant bé, i està tant eufòrica, que parla sobre quina cursa farem la setmana vinent.

Penseu també, que és una de les poques dones més grans de 60 anys que corre tant i fa tantes curses, ja que mantenir-se en forma en aquesta edat, i fer tantes carreres, costa molt.

La Gemma Valls, no fa tant que s'ha introduït en el món de les curses, però també s'ha enganxat. És una persona molt positiva, i sempre ens dona molts ànims a tots, abans de començar. Ella és una amant de les vistes i els paisatges que pots observar quant fas una cursa. Sempre ho dona tot de sí mateixa, i quant acabem, ens ensenya alguna foto que ha pogut captar amb el seu mòbil.

La trobada per marxar, sempre és al mateix punt, davant la Bodega, així que pugem al cotxe, i ens dirigim al lloc on fan la cursa, mentre parlem d'anècdotes sobre les curses anteriors, o del mal que ens fan les cames de tants quilòmetres que estan suportant aquest any.

Us he de dir, que aquest any ens estem passejant per molts indrets de les comarques de Tarragona, Garraf, Alt i Baix Penedès, ja que estem seguint les lligues de Tarragona Nord, lliga Trailseries Costa Daurada, i lliga Penedès.

Si tot va bé, acabarem la temporada el desembre, i haurem fet una trentena de curses cadascú.

Un cop arribem a la població on fem la cursa, anem a buscar el dorsal, i ens trobem a molta gent, però sempre hi ha una persona que pel seu tarannà, i el seu somriure es veu entre la multitud de la gent: ell és el Titus.

Sí, sí... es diu Titus de nom, i pel que em va dir personalment, és la cinquena generació de la família, que té aquest nom.

Com us deia al principi, ara us vull explicar, el perquè del lema US ESTIMEM NÚRIES.

El Titus, és de Masllorenç, té 68 anys, i és un amant de les curses. Ja passava per Ordal amb el camió del seu pare quant anava a Barcelona a portar mobles de l'empresa familiar anomenada mobles Güell, i moltes vegades parava a esmorzar a la Bodega i al Bar la Vinya.

El vaig conèixer abans de començar una cursa a Calafell. La Gemma Rosinés me'l va presentar, i el primer que hem va dir va ser: "nen que estàs en cap equip Esportiu?", i jo l'hi vaig respondre que no, i de seguida em va dir si volia formar part del seu.

Em va dir que a l'hora de fer inscripcions a qualsevol cursa, només havia de posar el nom de l'equip US ESTIMEM NÚRIES.

En les curses obtens uns punts a títol personal, depenent la posició en que acabes; per això quant més corres i més amunt quedes en cadascuna d'elles, més punts obtens. Al final de la cursa, es sumen els tres millors resultats de la categoria masculina i els tres millors resultats de la categoria femenina i així al final de la lliga, qui obté més punts, és l'equip guanyador.

Jo li vaig preguntar què significava tot plegat, i ell amablement em va contestar: "Mira la meua dona i la meua filla es deien Núria, i per causa d'una malaltia hereditària anomenada Síndrome d'Steinert que només es transmet de mares a filles i de pares a fills, van morir, i jo porto aquesta samarreta amb el lema US ESTIMEM NÚRIES, en record a elles i corro per la seva memòria"

Vaig quedar glaçat, sense saber què dir ni com actuar. Amb un toc d'humor vaig dir que no era el moment de parlar d'aquelles coses abans d'una cursa. Però ell va treure ferro i em va respondre que són coses de la vida, i que correu tant com pugues i en acabar la cursa, anés al punt de control a dir que jo havia corregut per l'equip US ESTIMEM NÚRIES, així podria sumar més punts per l'equip.

Us asseguro que vaig córrer tant com vaig poder només pensant en les paraules que em va dir en Titus. A partir de llavors, abans de cada cursa, ens trobem totes les persones que formem part d'aquest bonic equip davant l'arc de sortida per fer-nos una foto amb una bandera on posa el lema US ESTIMEM NÚRIES.

Hi ha gent de totes les edats i de tot arreu, gent de Vilanova, de Vilafranca, de Tarragona de Masllorenç, de Rodonyà, del Vendrell, de Cambrils, d'Ordal, i de ben segur que em deixo algun lloc; totes elles i ells, són amics i coneguts que el Titus ha anat fent en el transcurs de la seva vida i les seves curses, ja què és una persona que es fa estimar per la seva senzillesa.

Però el més important, és que totes aquestes persones tant siguin d'un lloc o d'un altre, siguin homes, dones, grans, petits o qualsevol diferència que vulgueu destacar, corren per una causa altruista.

Els nervis estan a flor de pell, ja que queden pocs instants per donar el tret de sortida a la cursa, i com aquell qui no vol, sona la botzina. Així que arrenquem a córrer. Passem per camins, corriols, pedregams, crestes, i a vegades com que és de nit, no veiem més enllà d'on enfoca el frontal.

Però de sobte, ja es veu l'arribada, així faig un últim esforç per encarar la recta final de la cursa, on de ben segur ens espera un bon entrepà de botifarra.

I per acabar: permeteu-me dir que no hi ha res més bonic, que arribar a la línia de meta, i pensar que allò que tant t'agrada, pot generar tanta felicitat en altres persones: al cap i a la fi, correr per una bona causa és molt gratificant i omple molt.

Xavi Vendrell Llopart

MIRATGE DE NADAL

Amb aquella llum groguenca
que el fullam dels arbres mostra
quan la tardor s'hi ha banyat,
veig caminant per les vinyes
que tants cops he trepitjat,
com si entremig dels seus ceps
i potser amb precocitat
l'hivern, ja proper, hi fimbrés.

De cop, no sé per quina raó,
el paratge que m'envolta
se m'apareix hivernal
i amb traces com de pessebre
doncs veig el pont de l'hostal
convertit ja en establia
i com una gebrada inusual
tot el paisatge emblanquina.

Amb la visió, que es manté,
em veig posant les figures,
són com de paper maixé,
i penso en les criatures
que ansien poder-lo fer,
i en mi mateix, no cal dir-ho,
és per això que escric el vers
que ja fa anys us dedico.

Eugeni Vendrell i Soler

EL TEMPS A ORDAL

GENER:	0 l.
FEBRER:	22 l.
MARÇ:	131 l.
ABRIL:	31 l.
MAIG:	58 l.
JUNY:	0 l.
JULIOL:	53 l.
AGOST:	26 l.
SETEMBRE:	59 l.
OCTUBRE:	15 l.
NOVEMBRE	23 l.

TOTAL LITRES 2025: 418 l.

NOVEMBRE 2024: 115 l.
DESEMBRE 2024: 41

TOTAL LITRES 2024: 787 l.

Antonio Curto

ESTRENA DELS PASTORETS D'ORDAL

El proper dia 26 de desembre, coincidint amb la diada de Sant Esteve, patró d'Ordal, s'entrenaran a la Sala d'Actes de l'Ateneu Ordalenc, per primera vegada, Els Pastorets d'Ordal una obra escrita per Nil Casas Vendrell.

Aquesta obra, purament genuïna, té com a objectiu tornar a encendre la flama del teatre amateur d'Ordal, tot recuperant, l'esperit nadalenc, juguesca i tradicional que engloba l'obra dels Pastorets. En aquest cas, Els Pastorets d'Ordal, narren la història de tres pastors els quals serveixen als seus amos. Aquests pastors hauran de salvar el poble d'Ordal de les mans d'un ésser que el vol corrompre. L'obra compta amb personatges històrics del poble, noms de cases ben conegudes i indrets que tots coneixem.

Des dels Pastorets d'Ordal estem molt agraïts per la rebuda que ha tingut l'obra, ja sigui

en l'àmbit general de tot el poble i, en concret, per la predisposició dels actors sent un equip ple d'ordalencs i ordalencs que tenen com a objectiu fer teatre, passar-s'ho bé i fer créixer la identitat del nostre poble. Aquest fet ens recorda a les companyies com: Terra Baixa o la Ginesta, sota les direccions d'Isidre Ros i Guillermo Lorente, companyies que, junt amb els seus directors, i els actors que en van formar part, ens esperonen, i els tenim com a referents per tirar endavant aquest projecte.

Per acabar, volem agrair la col·laboració, en un primer moment, de l'Agrupació Folklorica d'Ordal, per acollir aquesta representació sota el seu aixopluc i, també, la col·laboració i la predisposició, en tot moment, de la Junta de l'Ateneu, fet que agraïm de tot cor i que posa les coses molt més fàcils.

Nil Casas Vendrell

VOLUNTARIAT A LA Llar Josep Raventos

Durant els últims mesos, la comunitat ha estat testimoni d'un exemple inspirador de solidaritat: tres empreses del territori —La Kresta d'Ordal, Hotel La Cañada (Horche) i Belleza con Alma— han col·laborat de manera totalment altruïsta en la renovació d'una casa destinada a un projecte social.

L'habitatge presentava diverses necessitats: pintura, reparació d'humitats, instal·lació de llums, col·locació de nous tendals, millores al pati exterior i múltiples petites actuacions que requerien mans, eines i voluntat.

El que podria haver estat una reforma costosa es va convertir en un projecte compartit gràcies a la suma de persones i empreses que van decidir actuar per responsabilitat social i per amor al seu poble. Durant dies de treball intens, però també de convivència i companyonia, s'han dut a terme millores que avui permeten que la casa sigui un espai digne, acollidor i funcional. Aquestes tres empreses han anat més enllà del seu paper comercial per convertir-se en agents de canvi social.

El veí Mateusz Chabros ha estat una figura clau: ha coordinat tasques, ha mobilitzat treballadors i amics, i s'ha convertit en el motor d'aquest projecte. La seva actitud és un exemple de com la

iniciativa individual pot generar un impacte col·lectiu. Gràcies a ell i al seu entorn, la casa ha recuperat vida i funcionalitat. Quan un poble s'implica, el resultat és extraordinari. Aquest projecte demostra que la força d'un poble resideix en les seves persones. En un moment en què sovint es parla de manca de temps o individualisme, aquesta experiència evidencia que encara existeix un teixit solidari potent, capaç de mobilitzar-se quan hi ha una causa justa. Des de l'entitat responsable del projecte volem expressar un agraïment profund a totes les empreses col·laboradores, a Mateusz Chabros, als seus treballadors i als amics que s'hi han sumat. Ells han deixat una empremta que va molt més enllà de la pintura o dels tendals: han dignificat una llar i han reforçat el vincle entre veïns.

Sonia Cruz Rivero

JOAN VENDRELL, UN ENAMORAT D'ORDAL

Joan Vendrell i Ros va néixer a Ordal el dia de Nadal del 1945, a Cal Balenyà, i ha traspasat aquest 23 de juny de 2025, també a casa, als gairebé vuitanta anys. Per la seva estima al poble, volem dedicar-li aquest record.

Era un home fort, treballador, perseverant i ferm quan calia defensar el que era just. Va créixer entre vinyes i camps, ajudant la família amb les feines de pagès, collint bolets, fent calç i baixant a Barcelona a vendre amb carro, quan el viatge encara durava hores. Com a germà gran va començar a treballar aviat per ajudar els pares i els seus germans. Guardem un record especial pel seu germà Pere, també traspasat enguany (29 d'abril de 2025).

Va fer moltes feines al poble: lampista, comptable a la pedrera, cambrer i també guaita forestal. Li agradava la cultura popular: recitar poemes, cantar caramelles, ballar sardanes i participar a la Festa de l'Arbre.

Després d'un accident i dues operacions va haver de re-aprendre a caminar. Va treure's el carnet i, amb un 2 CV, va fer viatges amb la família. Tot buscant millors oportunitats i per tal que els seus futurs fills poguessin estudiar a la universitat, va baixar a viure a Barcelona. El 1972, amb la seva dona, Montserrat Gannau i Folch, van obrir el Bar Celler Montserrat al carrer Viladomat. Sense la Montserrat, no hauria aconseguit tot el que es recorda aquí: ella va ser suport, companyia i motor constant. El bar encara perdura després de cinquanta-tres anys.

Tot i treballar a Barcelona, no es va desvincular d'Ordal. Hi tornava sempre i podia dedicar esforços a aconseguir millors condicions per al poble, tant amb la seva tasca a l'ADF (Associació de Defensa Forestal) com a la Junta de l'Ateneu Ordalenc i com a soci. Ja de jove havia participat en la recollida de fons pel clavegueram del pont de vianants d'en Martinet a l'Ateneu.

Als anys 80, ell i d'altres veïns es van organitzar davant la preocupació pels incendis. El 1987 fou un dels fundadors i president de l'ADF de Subirats i el 1998 ajudà a crear la Federació d'ADF Penedès-Garraf, de la qual va ser el primer president. Se li atorgà, per part de la Diputació de Barcelona, el Premi honorífic de Joaquim M. de Castellarnau (2006) i un altre reconeixement el 2023 per part de la Federació de l'ADF, a la Festa de la Natura a Sant Sadurn d'Anoia, per la seva trajectòria, havent destacat sempre pel seu esforç, compromís i empena en la salvaguarda del medi natural.

Va viure amb emoció la Via Catalana del 2013, on va participar amb la família i el poble, sortint fins i tot a la portada de la revista Tot Subirats.

Una fita personal especial va ser recuperar la campana desapareguda del poble de Seró (la Noguera), lloc d'origen dels avantpassats de la seva dona. La campana Montserrat va ser fosa a Girona, fou inaugurada el 20 d'agost de 2005 amb una festa amb tot el poble, família i veïns. La campana té un gravat en record del seu casament a Montserrat, posant-hi la seva data i, a la façana de l'Església, hi ha una placa commemorativa del poble de Seró en agraïment a la donació.

En Joan era familiar i d'una gran empenta, confiava en la Providència i tirava endavant en els moments més difícils. El recordarem sempre per la seva força, per la seva manera cordial i enèrgica de saludar i per l'amor que sentia pel poble.

La família

SOPARS A LA FRESCA

Un dels escants de l'estiu és poder sopar a la fresca, al carrer, a la terrassa, al jardí. Enguany, a Ordal ja tenim dos sopars de Barri ben establerts: els pioners, els del Carrer del Sol, que ho fan per Sant Jaume, i els del barri de Can Rial, que s'han estrenat aquest any.

Una bona oportunitat per enfortir llaços amb els veïns, conversar distesament i passar una estona ben agradable!

PER QUÈ CELEBREM LA FESTA MAJOR EL PRIMER CAP DE SETMANA D'AGOST?

Molts pobles, viles i ciutats celebren la Festa Major el dia de la festa onomàstica del patró. En són un clar exemple: Vilafranca, que celebra la festa major el dia 30 d'agost festivitat de Sant Fèlix, també, Vilanova per la Mare de Déu de les Neus i, sense anar tan lluny Lavern, que celebra la festa major pels volts de la festa onomàstica del seu patró: Sant Pere.

A Ordal, però, no és així. La festivitat de Sant Esteve, patró d'Ordal, és el 26 de desembre en plenes festes de Nadal. Segurament, el fred no va ser l'excusa principal per posar la data de la celebració de la festa major, sinó que el fet de caure en plenes festes de Nadal, la celebració en honor al patró no podia eclipsar el naixement de Jesús. És per aquest motiu, que ja des de molt antic, de fet, des de sempre, la festa major d'Ordal se celebra pels volts del 3 d'agost, que és el dia de la commemoració de la Invenció de les relíquies de Sant Esteve.

Però, què vol dir Invenció? La paraula invenció ve del llatí "inventio" que traduït vol dir troballa. En aquest sentit, el cos de Sant Esteve va ser trobat l'any 415 a Jerusalem en temps de l'emperador romà Honori. La fantasiosa història de la troballa de les seves restes descrivia que, un cop sant Esteve fou mort pels jueus, lapidat per blasfem amb l'aprovació del jove Saule de Tars, futur sant Pau, el seu cos no va ser enterrat i va quedar exposat a la depredació de les bèsties.

Un cristià devot, Gamaliel el Vell, el va enterrar en una sepultura que posseïa i on més tard seria enterrat ell mateix i els seus fills Nicodem i Abbies, sense quedar cap rastre del lloc d'enterrament d'Esteve. Quatre-cents anys més tard, Gamaliel es va aparèixer a un prevere anomenat Lluçia, que vivia prop de Jerusalem i li va explicar el lloc on podia trobar el cos de sant Esteve i com identificar-lo. Trobaria dos vasos d'or amb roses vermelles al costat del sant, dos vasos d'or amb roses blanques al costat de Gamaliel i Nicodem i un vas d'argent al costat d'Abbies.

Després de successives aparicions, Lluçia es va dirigir al bisbe Joan de Jerusalem. Varen anar en comitiva fins al lloc de la sepultura a Cafargamala on varen trobar i identificar cadascun dels cossos.

Un fet curiós que passava a Ordal és que quan el dia 3 d'agost queia en dilluns, la Festa Major havia de passar a ser el cap de setmana següent, aquesta forma avui en dia ja ha caigut en desús, però, a tall d'exemple, la Festa Major del 2026 el dia 3 d'agost cau en dilluns, aplicant la fórmula esmentada el diumenge de Festa Major seria el 9 d'agost.

Avui en dia, per temes pràctics, aquest fet ha caigut en desús.

És molt important saber els orígens de les nostres festes, tradicions i els motius per les quals les celebrem, la Festa Major d'Ordal no se celebra només perquè és agost i fa calor, sinó que té una base històrica i d'arrelament al nostre patró.

Nil Casas Vendrell

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE XAVI CORAL A L'ATENEU ORDALENC

La sala de l'Ateneu va quedar petita amb la presentació del llibre "Aprendre a esquivar les bales" de l'escriptor i periodista Xavi Coral, el 4 d'abril d'enguany. En el marc de les jornades "Abril Republicà" que organitza el CESUB en Xavi Coral ens parlarà del seu llibre Aprendre a esquivar les bales i de les referències al poble d'Ordal. La jornada va comptar amb les intervencions de l'Alcalde, la Directora dels Serveis Territorials de Justícia del Penedès (Ester Parellada), l'autor, els lectors i un torn de preguntes dels assistents.

L'expectació del poble va ser màxima i l'escriptor i presentador del Telenotícies es va esplaïar parlant del seu llibre i les motivacions que va tenir per fer-lo. Quan l'avi els va entregar un munt d'anotacions fetes al darrera de les caixes de tabac i altres trossos de paper, en Xavi Coral de seguida va veure que aquell testimoni no es podia perdre.

Aquest llibre marca el seu debut literari. És una novel·la basada en la història real del seu avi, Josep Trullàs, durant la Guerra Civil Espanyola. Josep, un jove tinent, s'allista voluntari per defensar la República, deixant a la seva família a Terrassa. El relat se centra en la seva experiència de la derrota republicana, des del front d'Aragó fins a la Batalla de l'Ebre.

L'obra detalla els horrors de la guerra i la duresa de la vida al camp de batalla. Explora la constant por i la necessitat de sobreviure, aprenent a "esquivar les bales" de forma literal i metafòrica. Enmig del conflicte, es manté viu l'amor amb la seva parella a través de cartes a distància.

També destaca la força de l'amistat forjada amb altres soldats en situacions extremes. El llibre es construeix a partir del dietari que l'avi va escriure des del front per no oblidar. Finalment, narra la dura i llarga postguerra, que va ser tan o més cruel que el propi conflicte, complint la promesa de l'autor de fer justícia al seu testimoni.

Abans de la presentació, amb membres del Cesub van anar in situ al camp de batalla que il·lustra el llibre. Xavi Coral va vendre i signar una trentena de llibres i va esgotar tots els que portava, fent fotografies a tort i a dret amb molts ordalencs i ordalenques que van gaudir d'allò més de les seves explicacions planeres i intenses i molt amenes.

Equip de redacció

PARLEM AMB L'ELOI TRES, de l'abans a l'ara del Teatre Ordalenc

El fet de ser net del Salvador Julià, qui va ser director del Grup de teatre Terra Baixa d'Ordal i també actor, la vivència que en vas tenir, va ser la motivació per endinsarte en el món del teatre?

Del meu avi, en relació amb el teatre, en valoro molt el tacte amb què mesurava les paraules quan declamava i la seva presència escènica. Recordo uns pastorets, que era del primer que feia a Ordal de teatre, encara adolescent, i el text era antic i en vers, que considero que és el més complicat i a la vegada divertit de treballar per buscar la naturalitat d'unes paraules que estan fetes per ser melòdiques. Jo no trobava la manera de dir-les; en demanar-li consell, ell va agafar el text i el va llegir amb una entonació i respecte per cada paraula, modulant cada vers, que es va convertir en una petita revelació sobre com recitar.

En quin moment vas encaminar-te cap a fer teatre?

Quan tenia uns divuit anys, quan has de decidir què vols estudiar, el teatre sempre era la primera opció. Vaig estudiar interpretació en una escola de Barcelona als matins i a la tarda també estudiava un grau superior en realització audiovisual. Aquest grau també em va servir per descobrir que el disseny gràfic era una cosa que m'agradava i que podia potenciar fins a convertir-la en la meua feina. I, evidentment, em va servir molt primer provar-ho com a actor d'adolescent a l'escola i al teatre d'Ordal amb el grup La Ginesta i Terra Baixa.

Hi ha algun paper o papers que t'hagin marcat? Per què?

Un text del Fèlix Casanellas, amic i també membre del grup Criatures, va escriure una peça breu que es titula Babar i em va demanar de ser-ne l'interpret. La vam representar al primer Tresquaranta, a diversos festivals de Catalunya i a instituts. És un text que el trobo rodó. En un monòleg teatral de 20 minuts aparentment còmic es parla de racisme, de masculinitat, d'etiquetes culturals i de classe, del treball a la vinya en contraposició amb la publicitat que es fa del món del vi. Els assajos que fèiem estaven plens de conversa i reflexió, permetent que trobés matisos a cada frase que després alimentaven tot l'argument.

Hi ha algun teatre que t'atreu més: clàssic, contemporani o experimental, o tots alhora?

El que més he desenvolupat és el teatre contemporani, que m'agrada per la relació directa amb la realitat que vivim, buscant una interpretació i una posada en escena molt identificable i orgànica.

Tens alguna tècnica per estudiar el personatge? Algun ritual abans de sortir a escena?

Evito les supersticions. No tinc cap mena de ritual perquè es poden convertir en una creua mental si un dia no els segueixes. Em sembla que opto per la seguretat que et dona l'assaig i el treball en grup.

Tothom qui presencia l'espectacle dels Versots dels Diables d'Ordal gaudeix d'uns moments alegres, de riures, en definitiva de felicitat. Quin és el teu paper en la creació dels Versots?

Des de fa ja catorze anys que els versots els escrivim una comissió dins dels Diables. Som uns quants de la colla que durant l'any anem anotant les coses que ens criden l'atenció que passen al poble o al món i que trobem interessants per ser parodiades. D'aquesta manera evitem que ens n'oblidem. Uns mesos abans de la Festa Major, ens reunim, ordenem els temes per no repetir-nos i ens els repartim perquè cadascú n'escriu algun. Després els posem en comú i anem pensant en l'ordre i la posada en escena que ens juga més a favor per cada text. Tenim molt bona sintonia entre tots els integrants i deixem espai perquè cadascú pugui desenvolupar les seves habilitats i gustos.

El Tresquaranta enguany ha fet 5 anys: Com va néixer la idea de presentar aquest esdeveniment?

El 2020, a causa de la pandèmia, no hi va haver Festa Major, però durant els mesos anteriors en què, amb la junta de l'Ateneu de llavors, es valorava encara si es feia o se suspenia, el grup Criatures vam proposar fer teatre com a acte de la Festa Major, però amb aquelles mesures de seguretat que s'exigien llavors (distància, espai obert...) d'aquí va sortir la idea de fer teatre al carrer. Al final no es va celebrar, però la idea va quedar i l'any següent vam estrenar el Festival Tresquaranta, ja fora d'un acte de Festa Major, per donar-li més entitat.

Que diferència aquest esdeveniment d'altres propostes teatrals? Quin és el repte principal de fer teatre breu de petit format?

En aquest festival, el punt fort és la proximitat entre públic i intèrprets, que et fa estar més present i connectat amb el que passa i, a la vegada, et fa desconnectar de la resta durant una estona. A més, el fet de fer-ho en espais sorpresa del poble també és un al·licient. Un dels objectius del festival és reassignar espais que potser ja coneixem i donar-los una nova mirada, i en alguns casos un nou ús. Tenim un entorn que sovint no es veu tan cuidat com deuria o que no ens crida l'atenció i, veure'l amb un altre context ens fa canviar la percepció i valorar més el que tenim.

Com se seleccionen les obres o els artistes que hi participen?

Les obres que es veuen cada any al Tresquaranta les escollim el grup Criatures a partir de peces que hem vist o de companyies que es presenten en convocatòria oberta per ensenyar-nos les seves propostes. Mirem el material que ens envien i

escollim les que s'escauen més segons els llocs on volem que es representin, la qualitat de la proposta i intentant donar una mica de varietat de temàtiques i gèneres.

Hi ha algun moment més especial o emotiu d'alguna de les edicions del Tresquaranta?

M'agrada quan el públic, en acabar cada edició, sempre comenta que n'hi ha una que els ha agradat més que l'altra i mai coincideixen; això significa que hi ha gustos diversos i que, portar en escena diversos gèneres fa que la gent pugui conèixer coses que, per gustos particulars, potser no descobriria.

Aquest any, en acabar les representacions, quan el públic es torna a reunir a la plaça per brindar amb una copa de cava, vam bufar simbòlicament unes espelmes per celebrar que portem 5 anys, que són poquets, però ens fan molta il·lusió; el fet de bufar-les amb tot el públic va fer que notéssim que tots els presents se'l senten seu, i traspasar aquesta barrera ens fa estar molt orgullosos.

Els qui tenim la sort de participar com espectadors en aquesta proposta en gaudim molt, i amb ganes de tornar-hi. Els qui participeu preparant les obres i actuant quina opinió en teniu de com es desenvolupa tot?

Ja mesos abans tots els membres de la companyia en repartir les feines, sigui parlar amb les companyies, reservar el material necessari, buscar espais, voluntaris, preparar la comunicació... És que tant d'espectacle té les obres que es representen com la manera en què vesteixes el Festival perquè la gent s'hi senti acompanyada i vinculada.

Tota la posada en escena és important. Des de Criatures ho fem des del voluntariat, però les companyies cobren totes per la seva feina; això també és un element que valorem perquè generem cultura digna per a totes les parts.

Del grup de teatre Criatures n'ets el director: Quants anys fa que es va crear?

El grup Criatures es va estrenar el 2008 amb l'obra de teatre Criatures (d'aquí en va sortir el nom).

Quantes obres heu representat? Ens pots recordar els títols o alguns títols?

Hem representat Criatures (de T de teatre), Refugiats (de Sergi Pomper Mayer), La cacera de l'ànec (d'Alexandre Vampilov), Llum blava i La revolució de les gallines (ambdues de creació pròpia) i ara hem acabat de girar Un déu salvatge (de Yasmina Reza).

En la Roda de Teatre sempre hi participeu? Què us aporta formar part de la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya?

El grup Criatures està federat a la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya i, a través de la seva coordinadora a l'Alt Penedès, participem també amb la Roda de Teatre que s'organitza des de fa 35 anys. El fet de formar part d'aquesta Coordinadora fa que coneguis altres grups, i el moviment que això suposa per tota la comarca, per apropar teatre a pobles petits que no tenen una programació estable i donar sortida a les propostes dels grups, que així tenen recorregut més enllà dels seus dominis.

Et sents còmode actuant, escrivint o dirigint?

M'agraden els tres papers de l'auca. La dramaturgia potser és la que més em costa, sobretot la part més important de trobar una idea i crear una història interessant que la sostingui, però crec que tinc facilitat per a la part dels diàlegs, posar paraules i escenificar el conflicte que es planteja. I la direcció és una part que gaudeixo molt i he anat aprenent sobre la marxa. Veure la visió de conjunt, els moviments, l'espai... i sobretot ajudar els actors i actrius a trobar un camí perquè puguin interpretar allò que busquem. Encara que sembli estrany, m'agraden més els assajos que les mateixes representacions, per aquest fet de fer créixer la història des de zero, investigar, parlar, debatre i trobar, amb la resta d'actors, les motivacions i les reflexions que volem explicar.

Hi ha alguna anècdota divertida, o intensa, o estranya... que t'hagi passat fent teatre, preparant escenes, dirigint a les persones que actuen?

Tinc molt bon record de l'obra : La revolució de les gallines. És un text escrit a quatre mans amb el Fèlix Casanellas, també membre de Criatures i amb la col·laboració de tota la companyia per donar-li forma. És una obra 100% nostra, parlant del que volíem, de la manera que ens agradava explicar-la, amb el nostre llenguatge. Tot el procés de construcció va passar per moltes etapes i l'última actuació que vam fer va ser perfecta.

Què els diries als joves que volen començar en aquest món?

Que s'hi llencin, per fer teatre només cal algú que el vulgui veure. Descobrir que tens una afició (sigui el teatre o qualsevol altra) és el millor que et pot passar; les feines van i venen, però l'afició que tinguis és una cosa que ningú et podrà prendre mai. Un cop en una classe quan estudiava interpretació, la professora, dins d'alguna explicació més genèrica en la que jo devia estar distret, va dir "El teatre ens salva" en aquell moment no vaig saber entendre a què es referia ni a sant de què la va dir, ves a saber. Amb els anys veig que aquesta frase se m'ha quedat gravada i ha pres sentit. El teatre m'ha salvat.

Quin creus que és el paper del teatre en la societat d'avui?

El teatre és experiència viva, que et serveix per desfogar-te, però també per reflexionar i identificar coses de la societat que potser et queden lluny i vols conèixer. No tots tenim les mateixes vivències i, de vegades, va bé veure altres realitats per començar a entendre-les i respectar-les.

Veient teatre pots desenvolupar empatia. Això sí, cal una mica d'esforç perquè les arts escèniques es fan amb dues parts, intèrprets i públic. I a més a més, amb l'acceleració en què vivim, el teatre, com la resta d'arts en viu, es converteix en un espai col·lectiu per a la pausa i la desconnexió. Deu, cinquanta o cent persones reunides en un mateix lloc, compartint un moment i, potser fins i tot, vivint una catarsi col·lectiva, ens aproxima com a societat.

La Redacció

L'ASSOCIACIÓ CASTELL DE SUBIRATS com a dinamitzadora de la Cultura al Castell

L'entitat va néixer el 2011 de l'empenta de Mn. Josep Raventós i d'un grup de veïns i veïnes del municipi, preocupats per la conservació del valor cultural i patrimonial del Castell de Subirats.

L'associació, però recollia les iniciatives que ja s'havien anat impulsant des de la restauració del conjunt monumental als anys 70. L'acte més important, ha estat sempre l'Aplec del Pa i l'empenta, que des del segle XVIII, és un dels esdeveniments culturals i socials més antics conservats a la comarca. L'origen d'aquesta festa és doble, per una banda, perseguia continuar el tradicional a la Mare de Déu trobada, la Mare de Déu de la Font Santa, i per l'altre, la tradició de la "botiga", tal com la va concebre Mn. Antoni Gual des de 1719. La botiga era la col·lecta casa per casa d'una quantitat de farina per poder fer panets, que el dia de la Santa Creu (3 de maig) es donava als més pobres, que pujaven a empentes per no quedar-se sense el crostó de pa.

Al llarg dels anys al Castell s'havien organitzat als anys 70 i 80, la Festa de la collita, del 1986, i les Festes de la gent gran del 1979 i del 1989. Molt remarcable també és el fet que l'Aplec del Pa i l'empenta té una peça musical dedicada i composta expressament per l'ocasió, "Els aplecs de Subirats" estrenada el 1983.

Ja més recentment l'Associació ha donat lloc a una sèrie d'iniciatives culturals destinades a valorar, el conjunt romànic del Castell i l'església parroquial de Sant Pere.

Col·labora habitualment amb el Festival EVA, en l'organització d'actes vinculats a la lectura de narracions i llegendes, o bé també amb l'associació anoienca Eixarcolant, amb la Mostra de cinema etnobotànic, que enguany ja s'ha celebrat la tercera edició. La col·laboració amb

l'Ajuntament porta més temps, sobretot al concert d'havaneres, en la preparació del rom, i més recentment, des de fa cinc anys, amb el conveni que cedeix les visites guiades a l'entitat, entre altres ocasions.

Finalment, des de fa dos anys, l'Associació també ha dut a terme l'organització d'esdeveniments musicals. Aquest 2025, s'ha estrenat el Festival de Música al Castell de Subirats, amb l'actuació de la Coral de Sant Sadurní d'Anoia, i la Coral La Soleia de Lavern. A l'estiu, a més, en col·laboració amb l'església de Sant Joan Sesrovires de Torre Ramona, es va organitzar un concert de música antiga, de la mà del duet Ensemble 1695.

Darrerament, un altre dels projectes que ha engegat l'Associació és l'adequació de les dues sales polivalents, la del Mil·liari i la coneguda com, el Claustre, per tal de cedir-lo amb lloguer per a esdeveniments. S'hi han celebrat, a banda dels actes culturals, casaments, i bateigs. De manera que estan oberts al municipi, per tal que qualsevol veí o veïna, o entitat pugui disposar-ne, per a organitzar-hi actes.

Per tant, l'Associació Castell de Subirats és un agent que treballa per la cultura no només del Castell, sinó del municipi, obert a la col·laboració amb qualsevol col·lectiu o entitat de Subirats, sobretot si són iniciatives que contribueixin a la identitat cultural o a la cohesió social.

Podeu contactar-hi al correu electrònic castellsubiratsassociacio@gmail.com.

Ita Boada

CLUB DE LECTURA "LES PLANES" D'ORDAL

"L'atractiu de la lectura respon, sobretot, a les emocions que suscita". Teresa Duran.

Entre d'altres, aquest és un dels motius del nostre Club de Lectura, promoure i suscitar emocions amb els llibres que llegim i en les converses que s'estableixen a l'entorn de cada títol llegit.

A vegades, uns llibres, ens agraden a totes les persones del Club de Lectura i d'altres a unes si i a d'altres no, heus aquí la diversitat de criteris i gustos, però poder-ho compartir és també un dels objectius de les nostres trobades i diàlegs.

Per això els llibres triats són també de temàtiques i autories diverses per poder acollir i diversificar tots els gustos lectors de les persones del Club de Lectura. Així aquest curs 2025-26, continuarem llegint, fent aportacions i realitzant activitats relacionades amb els llibres que llegirem.

Cloenda del curs a Can Parellada

El curs passat, d'alguns dels llibres que vam llegir, vam convidar les seves autores i en un cas una persona propera al seu autor. Va ser interessant compartir amb elles i ell els motius per escriure el seu llibre, els seus coneixements literaris i conèixer d'aprop les autores.

A l'octubre, va venir la Lola Casas, mestra i companya de professió de la Neus Ibàñez, ens va presentar el llibre "Oli de fetge de bacallà" (2024) un recull de quinze relats. Vam poder comentar de manera divertida i distesa, amb moltes anècdotes, el llibre que havíem llegit: "La nena que volia ser mestra" (2022).

El desembre ens va visitar la Clara Queraltó Olivé, que és del Pla del Penedès, professora de llengua i literatura catalana. Autora del llibre "Com el so d'un batec en un micròfon" (2023). Va ser també una trobada molt emotiva perquè l'Anna Díez havia sigut la seva mestra i això sempre es porta al cor. Un llibre que ens parla de les relacions afectivosexuals, tractades amb molta cura i mesura.

El gener, ens va visitar el Poldo Pomés Leiz (fill), tot parlant-nos amb anècdotes i amb imatges visuals del llibre que havia escrit el seu pare en Leopoldo Pomés: "No era pecat"(2019). Va ser una sessió molt entranyable recordant moments de la família Pomés a Ordal, amb alguns relats i detalls que recull el llibre citat.

A totes les autores i al Poldo moltes gràcies per ser molt accessibles en venir al nostre Club de Lectura i fer encara més interessants i propers els llibres llegits. El nostre més sentit agraïment!

I... seguirem llegint, ja us ho explicarem!!

Excursió al Palau Güell

I el mes de maig, ens visità la Rosa M. Prat i Balaguer, de Sant Sadurn d'Anoia, mestra i pedagoga, presentant-nos "Elisenda", una novel·la històrica amb una biografia fictícia de la reina lleidatana Elisenda de Montcada i Pinós. Fundadora del Monestir de Pedralbes. Va ser una bona lliçó d'història que completava el relat i història de la seva primera novel·la "Pedres blanques"(2016).

Club de Lectura Les Planes

CAMP DE TREBALL INTERNACIONAL A ORDAL

De nou, la pedra en sec ha tornat a ser protagonista amb la sisena edició del Camp de Treball Internacional de Joventut a Subirats 2025. El títol del camp ha estat: "Més enllà de la vinya: el llegat de la pedra seca", un projecte que any rere any es consolida com una experiència única de convivència, aprenentatge i preservació del patrimoni rural i cultural.

Han vingut participants nois i noies joves de 18 a 24 anys d'arreu del món (França, Bèlgica, Països Baixos, República Txeca, Sèrbia, Ucraïna, Turquia, Xina, Corea del Sud, Mèxic i Colòmbia, amb inclusió de 3 catalanes), que han conviscut durant dues setmanes a Ordal. Els monitors ordalencs de lleure, Rita Montané i Miquel Pi, que repetien per tercer any consecutiu i els monitors també ordalencs de feina de camp Llorenç Ros, Ricard Casas, Joan Esteve, Josep Rovira i Jaume Rovira, han fet de pont entre el territori i els participants, garantint una immersió cultural arrelada i significativa.

Aquest camp de treball és possible gràcies a la col·laboració entre la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, Fundesplai i l'Ajuntament de Subirats. El Centre d'Estudis de Subirats (CESUB) n'assumeix la coordinació directa de les activitats de camp. L'objectiu principal del projecte és la restauració i el manteniment de marges, barraques i camins de pedra seca, un patrimoni cultural d'alt valor que defineix tant el paisatge com la identitat vitivinícola de Subirats i el Penedès.

A banda de les tasques de restauració, el camp ha inclòs visites guiades a espais emblemàtics del municipi com el monument de la Batalla d'Ordal de 1813, el Castell de Subirats, el celler Llopart, sortides a Barcelona i Vilafranca, sessions castelleres o excursions fent bivac.

Després de sis edicions exitoses, aquest projecte s'ha convertit en un referent a Catalunya dins el món dels camps de treball internacionals, tant per l'especificitat del seu objectiu com per l'impacte positiu que genera en el territori.

.....
 Podeu llegir algunes de les "perles" traduïdes de la llengua anglesa extretes de l'enquesta que l'entitat Coordinadora de Camps de Treball de la Generalitat, va oferir als participants en acabar el camp.

Son referides als monitors de lleure Rita i Miquel i també els de la feina de pedra en sec.

"Els millors monitors de camp de treball que he conegut"

"Els monitors del camp eren increïbles, persones molt atentes, no ens vam haver de preocupar gens per l'organització. Ells van gaudir molt estant amb nosaltres, igual que nosaltres vam gaudir molt estant amb ells"

"Vam treballar la pedra seca un total de 3 hores al dia, però crec que és perfecte. Com que fa tanta calor i la feina és dura i molt intensa, no és agradable treballar jornades molt llargues"

"M'ha agradat la combinació de temps lliure i activitats. Teníem activitats cada dia"

"Vaig gaudir treballant amb la pedra seca. Els homes, els especialistes que ens van ajudar a treballar amb les pedres, van ser molt actius. M'ha encantat treballar amb ells i vaig aprendre la tècnica de la pedra seca. Vam fer una bona feina en un bon ambient de treball en equip"

"La gent del poble que ens va ensenyar a construir el mur va ser molt amable, tot i que va resultar difícil que alguns d'ells no parlessin anglès"

"Aquest camp m'ha fet crear els millors records i grans amistats"

Jaume Rovira
 Centre d'estudis de Subirats

VA DE SERIES

Començarem amb un gir de guió. En aquesta ocasió ens endinsarem en el món de les sèries.

Però es clar, us parlaré de les que a mi m'han fet somiar i m'han ofert més que bones estones i de passada potser podreu descobrir-ne alguna que us pugui engrescar tan com a mi.

Avui dia on la tranquil·litat sembla no estar de moda, anant tots atrafegats amb mil i una tasques i reptes, no és estrany sentir certa enveja mentre observem les vivències genuïnes i quotidianes de personatges on es pot palpar una mena de serenor o calma en el seu dia a dia.

No em mal interpreteu, no és que no siguin vides interessants o poc engrescadores sinó és més aviat a l'inrevés simplement que discorren d'una manera més tranquil·la i ofereixen aquesta mateixa pau a qui s'ho mira.

Totes elles tenen en comú que mostren la quotidianitat com si es tractés d'un tresor amagat, que només l'espectador és capaç de trobar, i si es fa la màgia és inevitable que se t'escapi un gran somriure de satisfacció. Però anem al gra, de quines sèries us parlaré? Doncs de 3 que compleixen perfectament aquest criteri de màgia en la quotidianitat i les teniu totes al 3Cat.

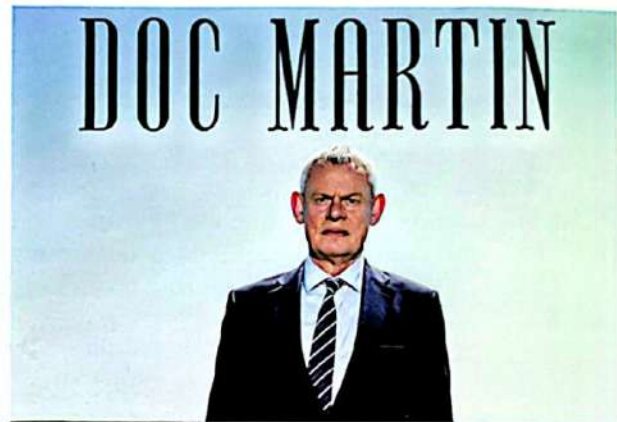
La primera és "Els Durrell" una sèrie britànica nominada als premis Bafta al 2017 com a millor sèrie dramàtica creada a partir de l'obra autobiogràfica la trilogia de Corfú del naturalista Gerald Durrell, que és el petit Gerry amant i afèrrim defensor dels animals a la sèrie.

I perquè us la recomano? Doncs perquè és una història ben construïda i entretinguda, amb molts tocs d'humor, on uns personatges ben interpretats s'enfronten a la quotidianitat amb les seves mancances i savieses sense importar-los gaire el pas del temps.

Us poso en context, som als anys 30 i una família anglesa, formada per una mare vídua i els seus quatre descendents, decideixen canviar la poc engrescadora vida que porten a Anglaterra per anar a viure a Corfú, un paradís grec.

La segona proposta és "L'hotel voramar" sèrie Danesa guardonada com a millor programa de l'any en moltes ocasions i on uns adinerats hostes estiuegen cada any en aquest acollidor petit hotelet de platja i en aquest gaudeixen dels seus excepcionals menjars, de la cordial atenció de la mestressa i les seves empleades i dels frescos banys al mar. A qui no li agradaria passar-hi un estiu?

Darrera proposta molt divertida i propera és la sèrie britànica "El Doctor Martin" on un cirurgià de renom decideix traslladar-se a exercir de metge de capçalera en un petit poblet de costa anomenat Portwenn (Port Isaac de Cornualla a la realitat). El doctor de seguida es guanya la fama de poc amable pels seus estirabots poc empàtics i una incapacitat per socialitzar molt acusada però mostrant alhora una genialitat poc freqüent en el diagnòstic de malalties ben variades. L'èxit d'aquesta sèrie ha provocat la peregrinació de multituds de persones de tot el món a Port Isaac per descobrir de primera mà l'entorn en el que transcorre la sèrie.

Fins aquí les primeres opcions de sèries d'aquest espai on espero pugueu descobrir que gaudir de les petites coses ens pot fer sentir molt més feliços i aprendre a viure el dia dia amb una mica més de calma.

Bon Nadal!

Eli Rosell

L'ESCOLA EL MONTCAU I L'ATENEU ORDALENC

A Ordal, hi ha vincles que van més enllà dels murs i dels calendaris escolars. Un d'aquests és el que uneix l'Escola Pública El Montcau i l'Ateneu Ordalenc, una col·laboració que des de l'escola volem reconèixer i posar en valor.

L'Ateneu Ordalenc és molt més que un espai polivalent: és un autèntic motor aglutinador del Folklore, la Cultura i la Història local. Entre les seves parets hi ressonen anys de festes, representacions, trobades i projectes compartits. I, sobretot, hi batega l'esperit de totes les persones que, amb el seu temps i dedicació, mantenen viva aquesta entitat tan estimada.

Avui, l'Ateneu segueix obert a l'escola per a tot el que calgui. Sempre hi hem trobat facilitats i acolliment - com quan ens deixaven aquell canó immens de gasolina per escalfar la sala, o ens deixaven els guarniments de nadal posats pel concert -.

I està clar que, quan l'escola i les entitats caminen juntes, el poble creix en cohesió, orgull i sentiment de pertinença. Ens veiem aquest Nadal, com sempre, a l'Ateneu d'Ordal!

Per a l'escola El Montcau, l'Ateneu ha estat des de sempre l'escenari perfecte del festival de Nadal, un dels moments més esperats del curs. Ara, amb la sala remodelada, els nois i noies de sisè ja somien amb delit anar-hi a assajar la petita obra de teatre que serveix per presentar i enllaçar les actuacions de l'alumnat.

Actuacions on els més menuts se senten estrelles per un dia, enlluernats pels focus, les càmeres, i les boques badades dels familiars.

Escola el Montcau d'Ordal

ROMERIA D'ORDAL A MONTSERRAT 2025

Com cada any, un gran nombre d'Ordalencs i Ordalenques, grans, joves i infants van anar de Romeria al Monestir de Montserrat per passar 3 dies de companyonia, d'excursions, visites i molts bons moments.

LA TIPOLOGIA DE LA CASA DE CÓS A ORDAL

Els habitatges amb amplada d'un cós

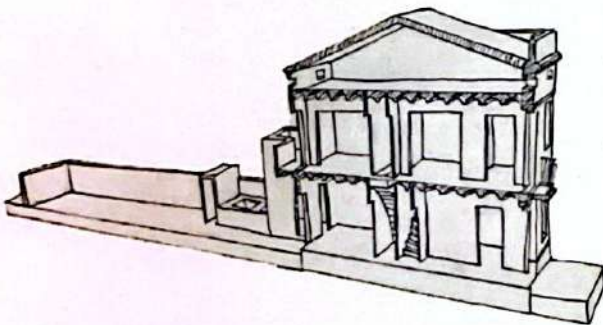
La casa de cós és un tipus d'habitatge unifamiliar tradicional que es va desenvolupar històricament a Catalunya, en la segona meitat del segle XIX.

Segons el Gran Diccionari de la Llengua Catalana, ens defineix la paraula cós com: Solar apte a edificar-hi o ja edificat dins un nucli de població. Observem que el terme cós fa referència a una parcel·la o casa. Si consultem el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) trobem el mot cós com: Solar o pati de forma rectangular i d'uns cinc metres d'amplada. Una casa d'un cos i mig.

Aquí ens matisa la forma del terreny i ens concreta la seva mida i, a més, ens dona un mòdul de mesura a l'esmentar un exemple en definir la casa d'un cós i mig. En general, es constata la definició cós com: una tipologia de casa on geomètricament és un rectangle en el que els dos costats més petits conformen constructivament les façanes i els més llargs representen les mitgeres.

A més, l'amplada del cós és utilitzada com una unitat de mesura concretada en els 5,00 metres (el mòdul de 25 pams), i designa l'àmbit entre dos elements estructurals, en aquest cas, entre dues mitgeres. Aquest espai definit entre els dos murs laterals, estava condicionat tècnicament per la longitud i la resistència que podien tenir els cairons de fusta que es recolzaven de mitgera a mitgera i sense haver de fer cap mena de reforç en les parets.

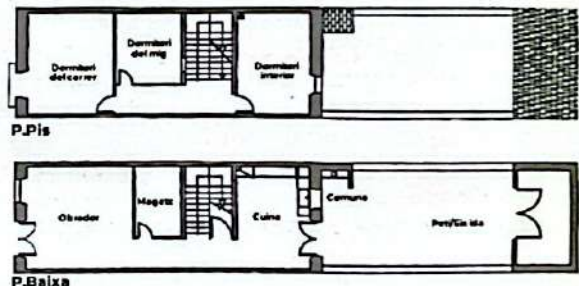
Era un esquema senzill i constructivament a l'abast de qualsevol mestre d'obres que, alhora, venia avalat per l'experiència constructiva prèvia per tal de poder suportar la càrrega del pis, o de la teulada, sense que es produeixi el típic fimbreg de l'embigat. Cal fer esment que aquest mòdul bàsic serà utilitzat urbanísticament com a unitat de parcel·lació, configurant una trama i disposició repetitiva dels habitatges en una renglera, molt característica i habitual en diversos pobles.

Tipològicament, les cases de cos conformen un habitatge unifamiliar amb les estances bàsiques per a viure. És una construcció rectangular formada per una planta baixa, una planta pis (a vegades són de dos pisos), amb sostremort i una planta sotateulada, o golfes (no sempre). Disposa de dues façanes, situades en el costat més curt del rectangle, una de cara al carrer que fa d'accés a l'habitatge i l'altra, interior, a un gran pati o eixida.

Els espais de la planta baixa eren destinats a la zona de dia, és a dir, a la vida familiar com el menjador, la cuina, la bóta del vi, l'eixida, etc., i després l'espai de treball on hi tenien els eines agrícoles, cellers, magatzems, etc. L'escala, l'accés vertical que comunica als diferents nivells, es situa el centre de la planta i és l'element organitzador que fragmenta els espais separant les funcionalitats que hem esmentat.

Exteriorment hi trobem el pati, o eixida, que s'accidia a través de la cuina. En aquest espai hi podia haver un petit hort, el galliner i la cort del porc. També hi havia la comuna amb un pou mort que es buidava sovint i, amb la femta que extreien, la feien servir com adob als horts.

La planta pis és on es disposen les habitacions. Normalment eren dos, una a cada façana i, més tard, es va incorporar una habitació interior situada al mig i al costat de la caixa de l'escala. Aquesta tercera habitació no té ventilació i a vegades disposa d'una petita finestra donant a l'escala. A la façana que dona al carrer és on s'allotja el dormitori principal de la casa. La ventilació i l'entrada de llum es fa a través d'una finestra que, més endavant, es transformarà en un balcó.

La planta sotateulada (golfa) té tota l'amplada de la casa i és d'alçada variable. S'accedeix en aquest espai mitjançant una escala d'un sol tram que parteix de l'habitació interior. Normalment és situa en el mig de la construcció, que és en el punt més alt de la coberta, i que correspon al carener de la teulada. Generalment les cases de cos tenen façanes molt característiques, amb composicions senzilles i asimètriques de les seves obertures. Hi trobem a la planta baixa un gran portal amb doble fulla com accés

principal. Al seu costat hi apareix una petita finestra i a sobre del portal, a la planta pis, hi ha un finestral amb sortida a un balcó de dimensions reduïdes.

Tradicionalment les parets estructurals de les cases de cos podien ser de tàpia (fang compactat a dins de motlles de fusta amb gruixos de 60 cm.), de carreus (pedra picada lligada amb fang o morter de calç, de 40 i 45 cm de gruix) i darrerament, d'obra de fabrica de maó (entre 30 i 15 cm). Les parets mitgeres estan situades en l'eix de la propietat entre els dos veïns.

Com a criteri, es feia servir les "Ordinacions de Santctacilia" que indicaven que el primer que construïx situa la meitat de la paret a casa seva i l'altra meitat a casa del veí. Posteriorment, quan el segon propietari decideix construir la seva casa, abona la part del mur que li correspon al primer, tot saldant el deute que s'anomena els "drets de mitgera".

Pel que fa als sostres, aquests podrien ser fets amb volta de rajola i calç, o també executats amb bigues de fusta i revoltons de maó collats amb guix i/o morter de calç. Les teulades són de dues vessants, amb carener paral·lel a la línia de carrer, amb el ràfec en la part superior que podria ser fet amb diverses línies de totxos i rajoles formant queixals, o amb la tortugada.

La tipologia de la casa de cós a Ordal

En el desenvolupament d'aquesta tipologia d'habitatge de cos, podem observar molt bé les etapes econòmiques i socials per les quals va passar el poble d'Ordal. La seva adaptació a la manera de viure dels ordalencs i la versatilitat que té aquest sistema constructiu en els diferents períodes de temps, van transformar la casa de cós d'acord en els seves necessitats d'aquell moment, fins a convertir-se en un model acceptat per totes les classes socials del poble.

Les diferències que trobaríem entre les edificacions estaran en relació a la seva situació, ornamentació, o en la qualitat dels material, però no respecte a la seva composició o estètica.

En les fotografies de principis del XX del poble d'Ordal, hi veiem els habitatges del tram corresponent a la carretera, conformat, primer, per una filera de

cases blanques molt homogènies, de planta baixa i un pis, amb la seu portal accés d'arcs rebaixats i un balcó en la part superior, mantenint totes elles la mateixa alçada i compartint una única teulada.

Seguidament, observem diferents construccions de més alçada (una és de planta baixa i dos pisos), amb portals de llinda recta, balcons emmarcats i sostinguts per mènsules, i l'acabat de la façana mitjançant una barana amb ornamentació a base d'una balustrada de gerrets.

Ens adonem que les característiques de les cases de cós aixecades no són genèriques. Aquestes varien segons l'època d'edificació. És a dir: la tipologia de les cases de cós, de condicions més senzilles, són d'un període anterior a les que mostren unes prestacions, ornamentacions i singularitats diferents, i això és així perquè aquesta tipologia s'adequa a les necessitats i la situació econòmica del moment dels ordalencs que hi resideixen.

La casa de cós que apareix a Ordal és l'anomenada casa agrícola, pel fet que la font econòmica principal del poble era l'agricultura. Per tant les cases estaven dotades de les necessitats de la vida de pagès. I això ho podem veure, per exemple, com en algunes de les cases que estan al costat de la carretera, disposaven d'un espai de gran alçada en planta baixa, al costat del portal d'accés, on es guardaven les eines i els carruatges i seguidament hi havien uns graons que accedien a la cuina.

És fins almenys a mitat del segle passat quan es produeixen algunes variacions en la tipologia segons les exigències de confort, dels nous materials de construcció, i dels canvis de vida de la gent. D'aquesta manera apareixen petits celoberts per a la ventilació dels dormitoris interiors i dels banys que s'incorporen com un espai més de dins de l'habitatge.

Ja hem fet esment que aquesta tipologia de la casa de cós evoluciona, es renova, i es reconstrueixen o rehabiliten. I, és a partir del 1970, quan en algunes edificacions hi ha la conversió de la planta baixa en locals comercials i els habitatges passaran a ocupar les plantes superiors.

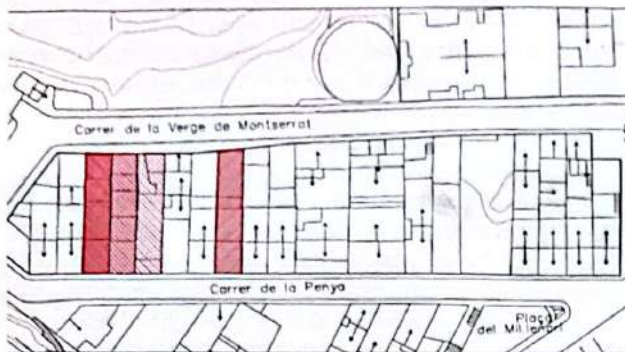
Les cases de cós del carrer de la Peña.

Si examinem el plànol urbanístic del poble d'Ordal, podem comprovar que algunes parts de la seva trama urbana està configurada a base d'illes rectangulars i carrers paral·lels, en el que el seu interior hi trobem un entramat, més o menys ordenat i agrupat, de parcel·les amb construccions de cases en filera donant aquestes als dos vials.

Per exemple, si ens fixem en els habitatges del carrer de la Peña, hi veiem, majoritàriament, un entramat de construccions en filera de poca alçada, amb una amplada estàndard de 25 pams (aprox. 5 metres), que correspon al que anomenen les cases de cós. També

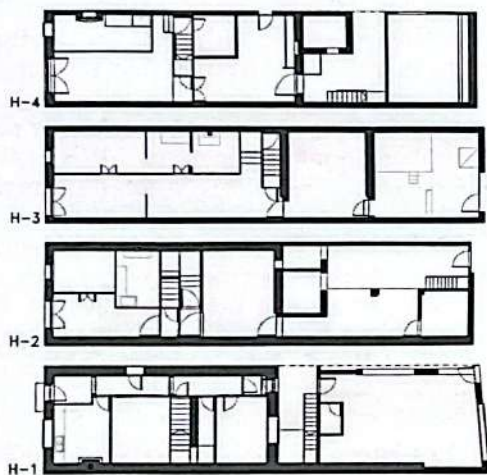
són similars les seves profunditats edificades, que oscilen entre els 12 m. i els 15 m.

Hi ha però edificacions que ocupen dos còssos, com cal Benc.

En aquest cas, he pres com a model a quatre cases de cós d'aquest carrer abans de que en aquestes s'executesin les rehabilitacions corresponents, per tal d'adaptar-les a les noves necessitats. Tots quatre edificis són de condicions similar: d'un sol cos, amb les mateixes dimensions, d'una planta baixa i una planta pis, cobertes a dues aigües i amb els materials de construcció similars. És en el seus interior on podem trobar les diferències.

Tanmateix he de fer esment que, si bé totes quatre, possiblement, han estat construïdes en una mateixa època, segurament al llarg dels anys s'hagin realitzat alteracions en la seva distribució interior.

Tot i així, podem observar com la seva forma, esquema i estructura segueix mantenint els paràmetres de les cases de cós.

D'aquesta manera, veiem que en tres de les cases, la caixa d'escala de comunicació a la planta pis està col·locada quasi en el centre de la planta, d'aquesta manera separa la planta en dues zones: la més familiar de la més funcional amb els estris del camp.

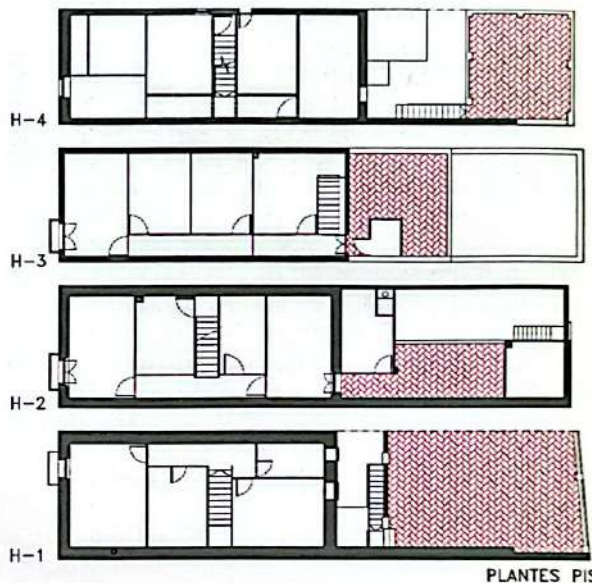
En totes elles, hi veiem un gran portal d'accés amb un passadís interior (més o menys gran), que ens

comunica les dues façanes i a les diferents dependències.

La cuina, amb una llar de foc, està normalment situada a la façana de la part davantera, amb una petita finestra que dona llum i ventilació a l'estança. Totes elles, i a sota del primer tram de l'escala, hi tenien el rebost. En la façana posterior algunes hi havia encara el magatzem amb els estris i d'altres l'havien transformat, o bé en una habitació, o en una petita saleta. Cal fer esment que una de les cases hi ha un petit forn per coure el pa.

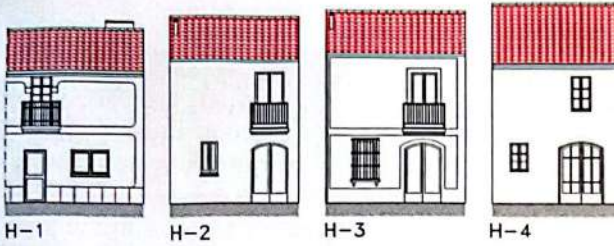
En la majoria de les cases, l'hort exterior, o eixida, ha estat ocupat per construccions de planta baixa, utilitzades actualment com a garatges. En alguna encara es conservava el que era la comuna.

PLANTES PIS

És en la planta pis on hi veiem una major uniformitat en la distribució interior. Hi ha una habitació en cada façana i és el dormitori principal el que està situat en la façana davantera, la majoria amb un balcó, o amb una petita finestra. La resta de les cambres són interiors sense il·luminació, ni ventilació. En una de les cases, l'habitació central incorpora l'escala d'accés a la planta golfes.

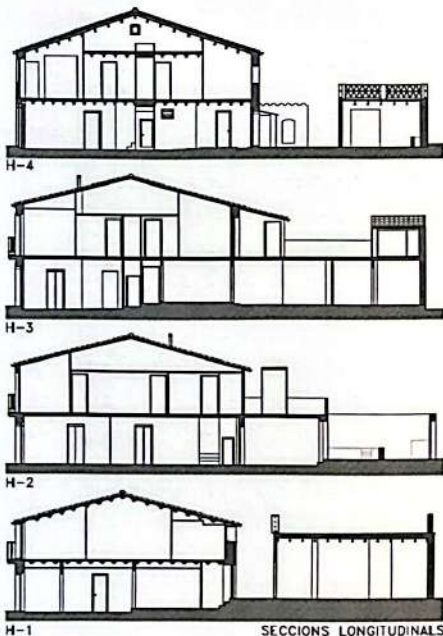
En aquesta planta, hi veiem les cobertes de les construccions auxiliars transformades en terrasses. També s'hi havia afegit en la part del pati interior d'aquesta planta pis, o bé una petita comuna, o un safareig.

A més, hi ha uniformitat en la composició de les façanes principals que donen al carrer de la Peña. Aquestes sempre són de configuració asimètrica però amb uns paràmetres molt clars. La disposició de les obertures en cada nivell és feta seguint el model tradicional: en la part baixa, una gran portalada i una petita finestra al seu costat, i en la part superior un balcó de dimensions reduïdes (o finestra), col·locat aquest sobre la porta d'accés. Les obertures tenen una forta component vertical i són de proporcions altes i estretes.

En les seccions longitudinals tampoc podem observar grans diferències entre elles. Les alçades entre els trispolos són similars i les cobertes són a dues aigües amb el carener centrat i paral·lel a les façanes.

Interiorment, dues cases disposen de d'un cel·lar, en la planta pis, i solament en una d'elles té una planta sotacoberta (golfes), que s'accedeix per una escala desde un dels dormitoris del mig. Cal fer esment que aquest tram d'escala per accedir a les golfes presenta una certa dificultat d'accés.

Constructivament també són similars. Totes elles estan realitzades amb parets de carreus collats amb fang, i de 45 cm de gruix. Els sostres estaven executats per un bigam de fusta i revoltos de maó agafats amb

guix. Les cobertes amb un acabat de teules i coronament de les façanes amb els ràfecs de teules de tortugada.

Els envans i particions de les cambres interiors s'executaven amb maó massís de 4 cm. de gruix i estructuralment aportaven al conjunt una funció d'arriostament. Els arrebossats de les parets interiors es realitzava amb morter de calç acabats amb una capa de pintura de calç.

Desconec l'any de construcció d'aquestes cases de cós, però en una fornícula situada en una de les parets mitgeres hi havia escrit, a llapis, la data de 1927, el nom del propietari Anton Julià i el del paleta Josep Raventós.

En definitiva, una casa de cós esdevé un mòdul d'edificació pel fet que es mostra repetitiu conceptualment. L'abundància d'aquesta tipologia en el nostre poble, no tenen per elles mateixes un especial valor monumental, però sí un valor de conjunt que es pot apreciar passejant pels carrers d'Ordal.

Altrament, pel seu ritme compositiu de les seves façanes, tal com ho demostra el fragment analitzat del carrer de la Peña, són elements harmonitzadors del conjunt del nostre espai urbà i, el paper que juga aquesta tipologia, em fa arribar a la conclusió que hi hauria d'haver un cert interès patrimonial per a la seva conservació.

Kim Mensa

DIABLES D'ORDAL: petits diables i diableses

Ja fa un temps, que durant el correfoc de la Festa Major, els nens i nenes s'endinsen entre les espurnes i la pólvora que omplen els carrers d'Ordal; ben tapats i mullats, amb capes o sense, gaudeixen del foc i l'espectacle que ens ofereixen els diables i l'Escurserot.

“En tenen ganes!!”, un dia ens dèiem entre nosaltres.. “Hauríem de començar a moure una colla infantil de diables, que aquí, hi ha masia!!” I així vam començar.

Primer teníem molta pressa per poder-ho fer quan abans millor perquè volíem donar sortida a l'eufòria i la il·lusió d'aquests nens i nenes! Després vam veure que calia prendre'ns-ho amb calma i temps, perquè muntar una colla (com molts dels lectors sabeu) no es bufar i fer ampolles! Així que, aquesta tardor, començarem a coure aquest petit però gran projecte que esperem que tot el poble pugui gaudir la propera Festa Major!!!

Estigueu atents i atentes perquè el poble d'Ordal cremarà!!

Sandra, Helena i Ivet

**VOLS FORMAR PART DE LA
COLLA INFANTIL DE DIABLES?**

TENS ENTRE 8 I 14 ANYS?

CONTACTA'NS! I T'INFORMAREM!

L'ESPLAI SOL NAIXENT

Stage Monitors per preparar el curs

Primer dia de curs 2025-26

Colònies d'Estiu

Castanyada Esplaienca

Sopar de mares, pares i monitors

Acampada Subirats i dinar de germanor

monitors i monitores de l'Esplai Sol Naixent

ORDALENCAMENT

Des d'Ordalencament A.J. ja ho tenim tot preparat per donar el tret de sortida a una nova temporada d'activitats! A principis d'octubre, com cada any, ens vam reunir per posar fil a l'agulla i començar a preparar tots els actes. Tenim moltes ganes de retrobar-vos per les places, carrers... i seguir mantenint viu el poble! Però abans de mirar endavant, ens agradaria fer un repàs del que ha estat l'últim any. Que, com ja sabeu, el comptem a l'ordalenca: de setembre a agost.

La Cursa d'orientació nocturna va ser l'encarregada d'inaugurar el calendari el dissabte 28 de setembre. Després de molts anys vam recuperar aquest acte mític i ho celebrem perquè va tenir molt bona acollida, amb un total de 17 grups. Els i les participants van poder gaudir d'un sopar de brasa per agafar forces abans d'endinsar-se de ple en la cursa de gairebé 5 quilòmetres per les muntanyes d'Ordal.

I després d'una tardor tranquil·la, el 20 de desembre va arribar la màgia de Nadal amb la quarta edició del concurs de pessebres. 9 artistes ens van obrir les portes de casa seva per ensenyar-nos les seves obres —de materials, estils i mides diferents—, però totes fetes amb molt d'amor! I el 4 de gener, com no podia ser d'una altra manera, el magnífic Quinto de Nadal va posar punt final a les festes omplint la sala de l'Ateneu de guixes, càntics i riures. Moltes gràcies a tots els col·laboradors i col·laboradores que ho feu possible any rere any!

De fet, en aquest mateix espai, hi van seguir les celebracions. El dissabte 15 de març vam omplir la sala de música en viu amb el Castanyock. Després d'un sopar popular per escalfar motors,

van començar els concerts. Aquesta vegada, amb un cartell compartit entre Punkxada, de Sallent, i Orko, del Pla del Penedès. I la nit va continuar amb la música de les ordalenques PD Zebres.

I el diumenge 13 d'abril ja esperàvem amb candeletes la nostra cita al Parc de la Immaculada per donar la benvinguda a la primavera! I quina millor manera de fer-ho que acompanyats del DJ Format C i les PD Zorras posant ritme al Vermut Electrònic. Que des de fa unes edicions també compta amb una paradeta de menjar per qui s'hi vulgui quedar a dinar, enguany a càrrec del Drac, els Diables i l'Agrupació Folklorica d'Ordal.

I parlant de fogons... El diumenge 8 de juny vam celebrar la segona edició del concurs de paelles! Un total de 15 colles es van posar els davantals per cuinar a contrarellotge i poder presentar la seva creació al jurat, que en va puntuar el gust, el punt de l'arròs i la presentació. Una jornada fantàstica que va acabar amb un dinar de germanor a la sala de l'Ateneu.

I la cirereta del pastís va arribar el divendres 1 d'agost amb La Gran Ordalada de Festa Major. Després de molts mesos de feina i amb els nervis a flor de pell, al vespre vam obrir les portes de la pista amb el Sopar de la samarreta, on ens vam aplegar més de 300 persones. I a la mitjanit vam donar el tret d'inici al correbars pels carrers del poble, amb la Charanga Los Mataos i vàries sorpreses durant el recorregut. La festa va seguir a la pista poliesportiva fins veure sortir el sol, amb DJ Badabronx, La Cara B i Owntrip. Aquest és un dels dies en què dediquem més esforços, però també un dels més esperats i il·lusionants. I que així sigui per molts anys més!

Salut i Ordalencament!!!

Ordalencament A.J.

L'AGRUPACIÓ ESTÀ D'ANIVERSARI: 60 ANYS DELS NANS D'ORDAL

El 7 d'agost de l'any 1965, diumenge de Festa Major, a la sortida d'Ofici Solemne els dotze Nans varen fer entrada a la plaça de l'església. Van ser estrenats ballant la dansa dels nans d'Olot, ja que no en tenien cap de pròpia. Un cop arribats a l'Ateneu els dotze homes es van treure el nan i, en aquell moment, van fer entrega dels nans al poble.

Aquell diumenge de Festa Major ha estat recordat per a tothom qui el va viure, no tan sols pel divertiment de l'acte, que ho va ser molt, sinó perquè va plantar la llavor d'un estol d'elements folklòrics que ens han arribat fins avui dia. Els capgrossos van ser seguits pels gegants, l'any 1966; l'any 1969 els estiuejants d'Ordal van regalar al poble el Patufet i la Patufeta; i ja a la dècada dels noranta, els Diables i el drac d'Ordal, l'Escrucerot.

Enguany els Nans han fet seixanta anys i, per aquest motiu, el diumenge de Festa Major, dins del marc de l'Acte Folklòric del migdia, es va recrear l'estrena dels dotze Nans amb el ball dels Nans d'Olot i la representació que varen fer els membres fundadors quan els van entregar al poble.

En aquest cas, cada Nan, va ser portat per un familiar de cada fundador, rememorant aquell dia tan especial:

Joan Casas, fill de Josep Casas Vendrell (Cal Ferrer): el **Turc**

Montse Vendrell, filla de Pere Vendrell Ros (Cal Conrado): la **Gitana**

Joan Esteve, fill de Joan Esteve Vendrell (Cal Serafi): l'**Hereu del Mas**

Isaac Soler, net de Josep Casas Fortuny (Cal Cego): la **Pubilla o la Nena**

Núria Gallart, filla de Joaquim Gallart Gallart (Cal Duran): el **Mut**

Josep Rosell, gendre de Joan Gallart Vinyes (Cal Pau del Forn): l'**Índia**

Albert Aragon, net de Ramon Alemany Fortuny (la Bodega): l'**Avi**

Miquel Pi, membre de l'Agrupació, en representació d'Andreu Augé Boes (Cal Marino): la **Senyoreta**

Bernat Curto, net d'Antoni Curto Blanc (Cal Pubill Manel): el **Geppeto**

Pere Julià, net de Pere Ibañez Tort (Cal Quim): la **Guenya**

Eloi Tres, net de Salvador Julià Vendrell (Cal Anton Xim): el **Cuiner**

Daniel Baqués, fill de Josep Baqués Augé (Cal Rebaixí): la **Mestressa**

L'estrena dels nans, va suposar, a l'hora, el naixement d'una de les entitats del nostre poble: l'Agrupació Folkklòrica d'Ordal. Tot i que ja des de les primeres sortides amb els gegants ja es feia conèixer així, ha estat el pas dels anys la que li ha donat la forma actual i una gran importància dins del teixit associatiu d'Ordal. Avui en dia, l'Agrupació Folkklòrica d'Ordal, engloba un llarg etcètera d'actes i esdeveniments que es duen a terme durant tot l'any. Hi podem trobar: els gegants, els nans, els ballets, la coral l'Oreneta, les caramelles infantils, la representació dels

Pastorets, el muntatge dels pessebres per Nadal i noves propostes, que dins de l'acceptació dels membres de l'entitat, es vulguin dur a terme per incentivar la cultura tradicional catalana al nostre poble eix que promou l'esperit d'aquesta entitat. Aquest any que començarem, el 2026, celebrem el 60è aniversari dels gegants, que van ser estrenats la festa major de l'any 1966. Per aquest motiu, l'Agrupació Folkklòrica d'Ordal està organitzant una sèrie d'actes que tindran lloc el cap de setmana del 24 al 26 d'abril de 2026.

MÉS ENLLÀ DE LES FIGURES HISTÒRIQUES

Si alguna cosa tenen d'especial els nostres Nans, és precisament que han complert al llarg dels anys la funció amb que van ser creats: ser patrimoni dels joves d'Ordal, alegrar les festes i ser sensibles a les mancances de la nostra societat.

Un parell d'anys abans d'arribar a les cinc dècades de vida, es va fer una actuació sobre els Capgrossos de la mà de l'Angel Martinez i la col·laboració d'alguns membres dels Gegants d'Ordal. Es van arreglar un per un i es van repintar els que estaven més malmesos. Una bona tasca que ha permès mantenir el bon estat dels nostres nans.

El 2015 es van celebrar els 50 anys el diumenge de Festa Major a la Pista Poliesportiva, després de la Jornada Folkklòrica, amb un pastís gegants de gominoles que es compartiren amb tots els nens i nenes de Ballets.

Durant aquests anys, els Nans no han estat parats. Han participat cada any amb el Mulla't, iniciativa solidària a favor de la investigació de l'Esclerosi Múltiple que es feia cada any a la piscina d'Ordal, i que la Celi s'encarregava de recordar-nos!

Enguany, els Nans d'Ordal varen ser convidats a l'acte central que es va fer a Barcelona, per fer una representació amb el grup Els Comediants i membres de teatre amateurs de Catalunya. Va presentar l'acte la Maria Pau Huguet i de debò que va ser una experiència pels voluntaris que van venir a portar els Capgrossos aquell dia. Des d'aquí, el màxim agraïment per fer possible la nostra participació en aquest acte solidari tant important.

Fa 10 anys també van emprendre viatge fins el Catllar, a la Catalunya Nord, amb un dels intercanvis de Pedra Seca, juntament amb els Capgrossos de Can Cartró. Tots plegats, van passar un cap de setmana en un indret on van ser molt ben rebuts, amb una catalanitat a rebossar i on mostraren les seves danses a aquell poble que els va rebre amb molta il·lusió.

Una altre de les tasques que fan els Nans cada any és l'assistència al Cenacle, el dimarts abans de Festa Major, per portar l'alegria i la gresca de la festa als nostres avis i àvies que els esperen i gaudeixen amb molta il·lusió.

I el diumenge de Festa Major, els joves de les generacions que van pujant, s'encarreguen de fer un parell de danses durant la mostra folklòrica de l'Agrupació Folklòrica d'Ordal.

En resum, 60 anys al servei del poble i oberts a escampar alegria arreu, voltant per on faci falta per tal d'escampar el nom d'Ordal i fer riure i gaudir a grans i petits. Podem dir que fins a dia d'avui, han complert amb escriure l'objectiu dels seus fundadors. Que per molts anys!

Visita al Cenacle per Festa Major

Agrupació Folklòrica Gegants d'Ordal

CINC ANYS DEL TRESQUARANTA: Ordal torna a omplir-se de Teatre

El passat 27 de setembre, Ordal va tornar a viure una d'aquelles nits que ens recorden com n'és de viu el nostre poble. La cinquena edició del festival Tresquaranta, organitzat per la companyia Criatures, va portar de nou tres espectacles de petit format en diferents racons del poble.

Com ja és tradició, el públic es va dividir en tres grups per anar descobrint, un darrere l'altre, els espais i les propostes d'aquest format tan especial que combina el teatre, el passeig i el retrobament amb veïns i amics. Enguany, la programació va comptar amb l'obra teatral Cartrons de la companyia Can Saculí, la proposta de monòleg musical La Funerària de We Color Music i de la peça de teatre de text No tornaré, a càrrec de La Confi.

La plaça Montcau va ser el punt de sortida d'aquesta nova edició, que va començar puntualment a les set del vespre amb un ambient animat i moltes ganes de passar-ho bé. Un cop més, el Tresquaranta va demostrar que el teatre de petit format pot generar grans moments i, sobretot, resignificar els carrers del poble.

I com que enguany es complien cinc anys del Festival Tresquaranta, Criatures va voler celebrar-ho bufant les espelmes i amb una sorpresa molt especial: entre el centenar de persones assistents es va sortejar un abonament per assistir als espectacles de la programació del teatre Cal Bolet; una manera preciosa de donar les gràcies a tothom qui, any rere any, dona suport al festival i en fa possible la continuïtat.

Aquesta cinquena edició ha estat un èxit rotund de públic i participació, i confirma que el Tresquaranta ja és molt més que un festival: és una cita esperada, una festa de cultura i proximitat que fa que cada any Ordal s'ompli de teatre.

Grup de Teatre Criatures.

EL BENESTAR INTERIOR: l'art d'escoltar-se

L'Imma Gómez Martínez, mestra de l'escola des de fa 17 anys, i Terapeuta Sistèmica, ens convida a fer una pausa per re connectar amb el nostre benestar interior a través d'aquest text ple de sensibilitat i presència.

El benestar interior és l'equilibri entre el que pensem, sentim i fem. És viure amb coherència amb el cor, acceptant totes les emocions com a parts naturals de la vida. No és estar sempre bé, sinó saber acollir el que ens passa amb comprensió i respecte. És aprendre a escoltar-nos, a donar-nos espai i a trobar calma enmig del moviment.

Vivim envoltats de sorolls, d'obligacions i de pensaments que corren, i sovint ens oblidem del més senzill: respirar, sentir, mirar. Quan perdem aquest contacte amb nosaltres, també ens allunyem de la nostra essència més pura i del que ens fa viure en pau.

El nostre cos és el primer que ens parla quan l'ànima necessita aturar-se. Una tensió a les espatlles, una punxada al ventre, una pressió al pit... no són senyals enemigues, sinó missatges suaus que ens diuen: "Para, respira, torna a tu". Escoltar el cos és començar a escoltar el cor.

Cada emoció - la tristesa, la ràbia, la por, l'alegria...-té una raó de ser. Cap és dolenta: totes volen mostrar-nos una part de nosaltres que demana atenció, i quan les acollim sense resistència, es transformen en saviesa.

La meditació és una tècnica que ens ensenya a fer silenci, a calmar el soroll de la ment per començar a sentir la veu del cor, i quan respirem amb consciència, el pensament es va tornant cada vegada més suau i apareix una calma natural, com la d'un llac tranquil. En aquest espai interior i d'atenció plena, redescobrim la pau que sempre hi ha estat.

Podríem dir que escoltar el silenci és una pràctica d'Amor. En el silenci ens retrobem amb l'essència, amb aquella part pura i lluminosa que mai no s'ha perdut, i és des d'aquí, on podem mirar el món amb més claredat, actuar des de la presència i estimar sense por.

La connexió amb la natura, també és essencial pel nostre benestar, on tot respira al seu propi ritme. Els arbres no tenen pressa per créixer, les flors no dubten quan és el moment d'obrir-se. Tot segueix el curs que li correspon, sense forçar res. Quan ens permetem sentir aquesta harmonia, recordem que nosaltres també som natura, i que només tornant al nostre ritme podem créixer i florir amb plenitud. De la mateixa manera que la terra necessita calma per donar fruit, nosaltres també necessitem silenci per escoltar-nos i renéixer.

El mar és també un lloc on podem anar a recordar la nostra profunditat, on el moviment constant de l'aigua ens connecta amb la vida que habita dins nostre. Passejar a prop d'ell, sentir el tacte de la sorra a sota els nostres peus, notar com l'aire ens acaricia la pell... és medicina pura. I la muntanya, amb la seva majestuositat i calma, també ens ajuda a connectar amb l'arrel i la força que sostenen tot allò que som.

Vivim temps en què mirem molt, però veiem poc. Els ulls sovint es perden en llums i imatges que passen de pressa, i ens oblidem del valor immens d'una mirada real. Mirar als ulls és com endinsar-se en el cor d'un bosc: hi descobrim profunditat, vida i veritat.

En cada mirada sincera hi habita la mateixa saviesa que es respira a la natura —una calma antiga que ens reconcilia amb qui som. Quan ens mirem de debò, l'ànima descansa, perquè ja no cal fingir res; només ser, com la flor que s'obre al sol, sense por ni pressa.

Imma Gómez Martínez
Mestra i Terapeuta Sistèmica

Practicar l'agraïment és també una manera profunda de tornar a nosaltres. Agrair cada nou dia, el simple fet de poder obrir els ulls i respirar, ens ajuda a posar la mirada en allò essencial. Quan reconeixem amb gratitud el que ja tenim —un instant de calma, una paraula amable, un somriure, una abraçada o un raig de sol—, el cor s'expandeix i la ment es torna més serena. L'agraïment és una porta oberta al benestar interior, perquè ens recorda que la plenitud no depèn del que ens falta, sinó de la consciència d'allò que ja és present.

I és aleshores quan comprenem que el benestar no es troba fora, sinó dins. És aquell instant en què respires i sents que tot és just on ha de ser. Quan tornem a escoltar-nos, el món també es calma i l'Amor flueix amb suavitat, recordant-nos que cada batec i cada respiració ens retorna a l'arrel de qui veritablement som.

CAMINAR AMB BASTONS

Caminar.

Sembla que tots els metges del món estan d'acord en els beneficis que comporta el fet de caminar. Caminar amb els bastons millora els beneficis donat que movem cames i braços. Ara hi afegim la natura que tots plegats tenim a dos minuts de casa per poderla respirar i sense forçar massa anem amb certa rapidesa cadascú al seu ritme, aconseguirem millores físiques i mentals extraordinàries.

Avantatges de caminar a bon ritme amb els bastons:

Es fa un treball més complet, es fan servir braços activant la musculatura d'espatlles i tronc. Amb els bastons redueixes l'impacte als genolls i a les baixades et pots estalviar algun ensurt per possibilitat de caiguda. Amb els bastons millores la coordinació.

Un dels treballs de la quinesiologia és el de la coordinació dels dos hemisferis del cervell, l'esquerra i el dret.

Caminar amb bastons a més dels beneficis físics en té de neurològics i cognitius on es relaciona amb els dos hemisferis del cervell.

L'hemisferi esquerra està relacionat amb la lògica el llenguatge i el pensament seqüencial.

L'hemisferi dret està més vinculat a la intuïció, la creativitat i la visió global.

D'això se'n diu connexió Inter hemisfèrica. Quan camines amb bastons, els moviments són creuats i rítmics: braç dret cama esquerra, braç esquerra cama dreta. Aquest fet estimula constantment l'estructura que connecta els dos hemisferis i millora la comunicació entre ells. A més dels beneficis físics millora la coordinació i concentració, millora el flux sanguini cerebral i l'oxigena, cosa que fa millorar la memòria i claredat mental.

El caminar té un efecte antidepressiu i sedant. Caminar amb bastons allibera endorfines i estimula zones del cervell relacionades amb la regulació de les emocions.

A mida que passen els anys tendim a encorbar la postura i el fet de caminar amb bastons millora aquesta disfunció.

Així doncs , caminar pel nostre gimnàs que els ordalencs tenim a dos minuts de casa per un mòdic preu de zero euros és del tot necessari. Amb tots aquests beneficis per a la nostra salut cal provar-ho.

Ànims!!

Antonio Soler Vendrell

ELS ARBRES A ORDAL

Fa dies que li dono voltes, i finalment, em decideixo a escriure:

Com pot ser que tants anys fent la Festa de l'Arbre des de 1956 fins ara, pràcticament sense interrupció, tinguem tant poc apreciació als arbres del nostre poble? Ara fem la festa de l'arbre i no en plantem cap. Anys enrere es plantava sempre un arbre (no serà que ens en sobren) que ha estat substituït per unes floretes silvestres.

També he de dir que d'ençà que ha canviat el Consistori, veig que els hi agrada tallar arbres tot sovint. A Ordal, si fem comptes, en dos anys i mig que hi són ja en porten cinc de tallats. El de darrera el poliesportiu no feia cap nosa. "El tallem, i així no haurem de rumiar". Al dipòsit del carrer Verge de Montserrat se'n van tallar tres, d'acord que n'hi havia un de mort, però els altres dos, és que tapaven la vista?

A Cal Rial, a la font de Sant Jordi se'n va tallar un altre, potser perquè alçava el paviment del carrer. Fa riure que després s'han de posar bandes reductores de velocitat pels cotxes. Ja les teníem de forma natural.

Als altres nuclis de Subirats no sé com ha anat el tema de la tala d'arbres, però a l'Estació de Lavern n'ha desaparegut un de gran que feia molt de goig i ombra.

Pregaria als organitzadors de la Festa de l'Arbre i al Consistori, que també hi és convidat, que fessin un canvi de mentalitat envers la natura, que abans de tallar un arbre que li ha costat molt anys de fer-se gran i en un moment està tallat, pensin dues vegades si hi ha prou motiu per tallar-lo.

Araceli Soler Vendrell

10 ANYS DE RITME I SOMRIURES AMB LA SUSANA

La seva arribada al nostre poble va ser, si més no, una mica anecdòtica. A Ordal sempre hem tingut ganes de moure'ns i fer activitat física, però un any ens vam quedar sense monitora d'aeròbic. Va ser aleshores quan el company d'una de les integrants del grup va comentar que la seva dona donava classes i ens va animar a provar-la.

Com que som un grup ben organitzat (i una mica exigent!), vam decidir fer una mena de "càsting" per triar nova monitora. I un bon dia va aparèixer ella: la Susana, amb el seu somriure contagiós i una energia inesgotable. Només portàvem quinze minuts de classe i ja estàvem totes rebentades, quan ens diu: "Vinga noies, que ja hem escalfat, ara comencem la classe!" Ens vam mirar entre nosaltres i vam pensar: mare meva, i encara ens queden 45 minuts!

Però va ser amor a primera vista. Des d'aquell primer dia, la Susana forma part de la família ordalenca. Tot i viure a Capellades i fer uns quants quilòmetres per venir, sempre ens diu que li encanta venir a Ordal, que s'hi sent com a casa. Nosaltres l'hem acollit molt bé i l'hem fet participar del nostre vocabulari "ordalenc" —de fet, ja li diem que, després de tants anys, ella sense adonar-se ja fa servir expressions ordalencques.

Durant aquests deu anys han passat moltes companyes pel grup: algunes encara continuem, d'altres han triat camins diferents per mantenir-se actives. Fa vuit anys, a més, vam ampliar les activitats amb classes de pilates, que ens han anat de meravella.

Però no tot és suar! També ens agrada la gresca i trobar-nos fora de les classes. Fem sopars de Nadal i d'estiu, i celebrem tot el que calgui. Un dels moments més anecdòtics i divertits va ser quan la Susana va fer 50 anys: ella no en sabia res i va venir preparada per fer la classe d'aeròbic... però en lloc d'això es va trobar amb totes nosaltres esperant-la per celebrar el seu aniversari amb un sopar sorpresa! Ens ho vam passar super bé i va ser molt divertit veure la cara de la Susana quan ens va veure a totes allà.

És tot un luxe poder fer esport sense sortir del poble, envoltades de bona companyia i amb una monitora que ens fa suar, riure i passar-ho bé.

Gràcies, Susana, per aquests 10 anys plens d'energia, rialles i bons moments. Per molts anys més compartint classes, salut i amistat!

Esther Gallart

BICILISME ORDALENC

El Biciclisme Ordalenc segueix actiu com sempre. El passat 8 de Novembre van pujar a Montserrat amb bicicleta una colla d'ordalencs i ordalencques, coincidint amb la Romeria d'Ordal a les cel.les del Monestir.

Van arribar cap a dos quarts d'onze i tota la colla d'Ordal els esperava amb il·lusió. La Celi, la Montse Miró i l'Ester Marti van preparar tres olles de xocolata desfeta per recuperar forces, tot sucant Coca de Montserrat!! I després d'una estona, alguns tornaren amb cotxe però uns quants ho feren de nou amb bici!!

LA CUINA DE LA LLUCIA

Bacallà de Quaresma

Ingredients per 6 persones

6 talls de llom de bacallà dessalat • 6 ous durs • un grapat de panses sense pinyol • 1 ceba grossa • 3 tomàquets madurs o ½ pot de triturat • 3 grans d'all • ½ branca de canyella • pebre vermell dolç • brandi

Elaboració

Comencem fent els ous durs. Els refredem, pelem i guardem.

Fregim el bacallà enfarinat amb oli d'oliva ben calent en una cassola, primer pel cantó que no te pell, i el retirem.

En la mateixa cassola i amb el mateix oli que hem fet servir per fregir el bacallà, si convé n'hi afegim, hi fem un sofregit amb la ceba tallada ben petita i els grans d'all picats, un cop ben rossa hi afegim els tomàquet ratllats, el pebre vermell, la sal. Passats dos minuts hi afegim la canyella i un raig de brandi. Un cop fet el sofregit tornem a posar a la cassola els talls de bacallà junt amb els ous durs partits per la meitat, les panses i ho cobrim amb aigua.

Deixem coure tot junt uns deu minuts més i ja està. Es pot menjar de seguida però d'un dia per l'altre està més bo.

*S'ha de tenir cura al remenar doncs el bacallà es desmanega, millor fer-ho agafant la cassola i sacsejant-la."

Patates panadera

Ingredients

4 o 5 patates • 1 ceba grossa • 1 llauna petita d'anxoves • 100 gr. de formatge ratllat • 100 cc de crema de llet • farigola • mantega

Elaboració

Es tallem les patates a rodanxes ben fines, aquest tipus de tall és el que dona nom al plat PANADERA, la ceba la tallarem a juliana ben prima, les anxoves ben petites i la farigola només les fulles.

Untem una safata de forn amb la mantega.

Anirem fent capes: patates, ceba, anxoves, patates, ceba, anxoves, patates, ceba... L'última capa l'hem d'acabar amb ceba, les anxoves a sobre quedem massa salades, tot seguit i tirem l'oli de les anxoves, la farigola, la crema de llet i finalment el formatge ratllat.

Ho posem al forn a 150° dalt i baix durant 60 minuts.

* Aquestes patates són perfectes per acompanyar o bé per una base d'un peix al forn.

Podeu fer-ho també amb romaní, orenga..., o bé sense anxoves."

**Aquestes i altres receptes,
les podeu trobar al blog www.sopadefarigola.com**

Llúcia Casas Augé

Torrades de Sta. Teresa "Torrijas"

Ingredients

1 barra de pa, millor sec • mig litre de llet • 2 ous
• canyella en pols • oli d'oliva • sucre

Elaboració

Comencem tallant la barra de pa a llesquetes primes. En un plat fondo hi posem la llet, i en un altre els ous batuts. Passem el pa per la llet i després per l'ou. Les fregim en una paella amb oli d'oliva ben calent.

Les posem en una safata i hi espolem la canyella i el sucre amb generositat i ja ho tenim.

ELS NOSTRES ARBRES

Escriu perquè se que el dia de demà serà l'únic que perdurarà; escriu, mai per incriminar, si no per estendre i donar la mà, per defensar, per amor, i per lluitar; per donar unes millors condicions els qui es quedaran aquí, utilitzant i gaudint dels nostres carrers i places, per què no oblidin mai que en un passat van haver-hi persones compromeses en el seu benestar. Parlo dels nostres fills, però també dels nostre arbres.

Un poble educatiu i canviant al llarg de l'any.

Fa poc un veí del poble em preguntava si les espècies d'arbres utilitzades eren ben escollides, i quines creia millor. Tot seguit, vaig interparlar-lo per si les ubicacions reservades per els arbres eren les mes adients (mides escocell, ubicació ombrívol o no, etc...), És un veí molt observador i de seguida em va respondre que no, amb tot d'arguments als que ara no faré referència.

Després de parlar amb ell, vaig preguntar-me si la resposta era prou adient. Vaig considerar que no, ja que no li vaig expressar la importància d'una biodiversitat rica en espècies funcionals, deixant que els carrers no pateixin un monocultiu arbori, bloquejant així altres beneficis explicats més endavant. Com fer-ho?

1.- Plantejant carrers de nova obra carrers de "mil colors" gracies a la diversitat d'espècies d'arbres amb fulles canviant de colors recordant el pas de les estacions, flors tot l'any de "mil colors", algunes d'Hivern i altre d'estiu, planificat per tècnics E.T.T (Europeam tree tecnical).

2.- Fent una gestió de l'arbre correcte, sense malmetre recursos econòmics procedents d'una gestió arbòria nefasta, i afavorint el desenvolupaments de l'espècie.

Els beneficis de tenir arbres amb grans capçades als carrers de les ciutats

Els arbres que es poden el mínim necessari creixen més sans, són més forts i més resistents. Les grans capçades dels arbres aporten més beneficis als ciutadans. Els arbres són elements imprescindibles a les ciutats pel fet de proporcionar nombrosos beneficis ambientals i socials.

•El seu paper com a reguladors climàtics és d'alta importància actualment, immersos en un context d'emergència climàtica. Convé recordar que els arbres amb grans capçades generen ombra i frescor a l'estiu, tot fent baixar uns quants graus la temperatura a peu de carrer. A banda, l'ombra que generen a les façanes en època estival contribueix a reduir el consum energètic destinat a la climatització dels edificis, sobretot als primers pisos. Els caducifolis, a més, permeten l'arribada del sol a l'hivern, contribuint igualment a reduir el consum energètic.

- Els arbres contribueixen a atenuar la contaminació acústica, és a dir, el soroll derivat del trànsit rodat i de l'activitat urbana.

- Milloren la qualitat de l'aire pel fet de generar oxigen i per contribuir a la retenció de gasos i partícules contaminants.

- Els arbres dels carrers de pobles i ciutats també contribueixen a regular el cicle hídric pel fet d'ajudar a reduir el volum d'aigües d'escorriment i de possibles inundacions.

- També incrementen la biodiversitat vegetal. La varietat d'espècies d'arbres i arbusts —sobretot si fan fruit— proporcionen aliment i refugi a molts animals, sobretot ocells.

- Finalment, els arbres també tenen beneficis socials pel fet de millorar la qualitat de vida i el benestar de les persones. Embelleixen i fan més ambles les ciutats, i ens regalen canvis cromàtics al llarg de tot l'any.

Menys podes, més salut per als arbres.

Si els arbres creixen lliurement, en equilibri, i no en desigualtat amb referència al nombre d'espècies, seran més sans i combatran millor les plagues d'insectes i fongs, a banda de ser més forts i resistent.

A Catalunya i de la resta de l'estat, on es té molt interioritzat que si un arbre no està podat, està "descuidat".

L'expert en arbres Joan Guitart (el meu futur cap) explica que aquesta pràctica de poda severa és antiga i deriva de la fructicultura. "Antigament, no hi havia coneixement i es tractava l'arbrat urbà com si fossin fruiters". En Joan destaca que els fruiters sí que es poden forçar per tal d'optimitzar-ne la fructificació, és a dir, per tal d'obtenir fruits grans i una bona collita.

Quantitat enfront Qualitat.

De tot l'expressat en els apartats anteriors es podria desprendre que el que cal fer és plantar gran quantitat d'arbres als nostres carrers i zones verdes. Però cal anar més enllà d'un urbanisme que es limita a complir ratis de referència. No es tracta de tenir molts arbres per habitant, sinó de tenir una cobertura arbòria adequada a la població.

Els beneficis que els arbres aporten a les zones urbanes són proporcionals a les mides de les seves capçades. Actualment, en la majoria de pobles i ciutats, els arbres grans i madurs estan en clara recessió, mentre que els nous arbres que s'estan plantant tendeixen a ser de varietats ornamentals de petit port. Hi ha moltes plantacions que per la seva manca d'espai no es poden desenvolupar adequadament i generen més conflictes que beneficis. Tot això és a causa de que els arbres són una de les últimes consideracions quan es planifica, es projecta i es gestiona un espai urbà. Si volem gaudir dels beneficis que ens pot oferir l'arbrat a la ciutat per fer més habitable l'entorn urbà, hem d'introduir les seves necessitats des del moment de la planificació

El repte de la gestió

Tots els professionals que porten anys treballant en tasques de manteniment municipal tenen la sensació d'estar dins d'un circuit tancat. És a dir, per molt que facis no arribes a enlloc. Quan es volen fer millores hi ha un principi inexorable que pesa sobre tot, l'urgent es menja l'important. Malauradament, de vegades les circumstàncies fan que algunes tasques no ajudin a millorar la situació sinó que perpetuen els errors. Només si es fa un canvi d'escala podem veure la situació des d'una nova perspectiva. No es tracta de correr més sinó de canviar les premisses.

L'arbre és un ésser viu que canvia de forma i de volum en el temps. Molts dels conflictes que es generen entre l'arbre i els altres sistemes urbans són fàcilment previsibles. És a dir, que unes premisses porten unes conseqüències. Si només actuem quan s'han produït els conflictes difícilment disposarem de suficients recursos com per atendre totes les demandes.

Albert Aragon

Si volem fer una gestió eficient dels recursos municipals, és imprescindible que introduïm criteris de planificació en les tasques de manteniment del verd urbà. És precisament en aquest sentit que s'ha desenvolupat la Guia per a la selecció d'espècies de verd urbà: arbrat viari que s'estructura seguint la lògica del procés de presa de decisions. Així en primer lloc es fa una reflexió sobre l'espai plantable, per passar a continuació a desenvolupar els criteris de selecció tot incloent una taula de selecció d'espècies i finalment incorpora els criteris de plantació.

UN ANY INTENS DE LA CORAL L'ORENETA D'ORDAL

LA FESTA MAJOR EN IMATGES

Disseny conscient amb acabats que perduren

Col·lecció Study en acabat volcànic

PBT
Protection
Insured
Technology

www.tresgriferia.com

TRES